

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

«Οπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἐνότητα τοῦ πνεύματος ἐν τῷ Συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης» (Ἐφ. δ', 3)

Ίδιοκτήτης: ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΣΤΕΓΗ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Διεύθυνση:

Βασιλέως Γεωργίου Α' 5, 241 33, Καλαμάτα

Τηλ.: 2721 023176, Fax: 2721 026478

E-mail: info@xristegi.gr

Ίστοσελίδα: www.xristegi.gr

✉ Χριστιανική Στέγη Καλαμάτας

Ἐκδότης-Διευθυντής: Δημήτριος Ν. Κατσώνης

Δημιουργικό-Παραγωγή:

ΛΥΧΝΙΑ Α.Ε. τηλ.: 210 3410436 • www.lychnia.com

Ἐλεύθερη Συνδρομή με ἐνδεικτικό ποσό τὰ 20 €

IBAN Τραπεζικῶν Λογαριασμῶν στήν Ἐπωνυμία τοῦ Συλλόγου:

Ἐθνική Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος:

GR04 0110 2200 0000 2204 8020 634

Τράπεζα Πειραιῶς:

GR53 0171 3430 0063 4316 3450 051

Alpha Bank:

GR09 0140 5000 5000 0210 1350 567

Eurobank - Ἑλληνικά Ταχυδρομεῖα-ΕΛ.ΤΑ.:

GR79 0260 1280 0001 1020 1721 572

198

Πνευματικός Αὐγούστος καί Σεπτέμβριος

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΣΤΕΓΗ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

195

Ἀπλή Ὁρθόδοξη Δογματική: Νέο Ἐκκλησιαστικό Ἔτος με ἐπίκεντρο μία μεγάλη Θεομνηστική καί μία Δεσποτική ἑορτή

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΘΕΟΛΟΓΟΣ

197

Τοῦ Αὐγούστου ἡ Ἀρχόντισσα Κυρα-Παναγία ΠΑΥΛΟΣ ΣΑΒΒΙΔΗΣ

198

Ἱκεσία Δεκαπενταυγούστου «Δέξαι μου τὰς πηγὰς τῶν δακρῶν...»
Εἰκασίας τῆς Μοναχῆς, Ἰδιόμελον 9ος μ.Χ. αἰ.

ΜΑΡΙΑ ΔΕΛΗΤΣΙΚΟΥ-ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΥ

200

«Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν καί ἀράτω τόν σταυρόν αὐτοῦ» (Μάρκ. 8, 34)

ΠΡΩΤΟΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΜΑΓΕΙΡΑΣ

202

Ἡ Ἱερά Μητρόπολις Μεσσηνίας τίμησε μεγαλοπρεπῶς καί ὑποκλήθηκε στήν Παναγία 14 καί 15 Αὐγούστου, 23 Αὐγούστου καί 8 Σεπτεμβρίου 2026

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

204

Κατασκήνωση Χριστιανικῆς Στέγης Καλαμάτας, Ταῦγετος, 6 Αὐγούστου 2026

ΗΛΙΑΣ ΣΤΕΦ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

207

Κατασκήνωση Ταῦγέτου 1969-2026! 57 χρόνια Ταῦγετος στήν καρδιά μας!

ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΠΑΤΕΣΤΗΣ

208

Περί Ἀγάπης «Γῦναι, ἴδε ὁ Υἱός σου. Ἰωάννη, ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου» (Ἰωά. 19, 27)

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΩΤ. ΠΟΥΡΝΑΡΑΣ

210

Τό ξωκκλήσι τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΗΣ

212

Οἱ ἐχθροί τῆς ἀναπνευστικῆς ὑγείας Δρ. ΣΤΑΜΑΤΟΥΛΑ ΤΣΙΚΡΙΚΑ

214

Γνωριμία με τήν Κλίμακα: Λόγος Εἰκοστός Πέμπτος -

Περί ταπεινοφροσύνης

ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΜΕΝΤΗ

216

Ψυχο-γράφημα: Μαζί, ἀλλά ξένοι: Ἡ σιωπηλή ἀποξένωση στόν γάμο

ΑΓΓΕΛΙΚΗ-ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ Ι. ΠΑΠΑΣΑΡΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

218

Καί ἐγένετο...ἐνέργεια Πίσω ἀπό κάθε μας ἐνέργεια βρίσκεται ἡ...
ἐνέργεια!

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΠΕΤΡΟΥΛΕΑΣ

220

Ἐπιχείρηση «Χρυσόμαλλο Δέρας» Αὐγούστος 1993

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ

222

«Νικητὰς: Τό Πέρασμα στήν Ἀθανασία»

224

200

204

208

220

Πνευματικός Αύγουστος και Σεπτέμβριος

Ὁ Αύγουστος και ὁ Σεπτέμβριος ἀποτελοῦν μιά ξεχωριστή, γεμάτη κατάνυξη, περίοδο γιά τήν Ὁρθοδοξία. Οἱ μεγάλες Δεσποτικές και Θεομτορικές ἑορτές αὐτῶν τῶν μηνῶν δέν εἶναι ἀπλές ἱστορικές ὑπεθυμίσεις. Εἶναι πνευματικοί σταθμοί, πού μᾶς καλοῦν σέ ἐσωτερική ἀναγέννηση και βαθυτέρη σχέση μέ τόν Θεό.

Στήν καρδιά τοῦ Αὐγούστου, ἡ Μεταμόρφωση τοῦ Σωτῆρος μᾶς καλεῖ νά ἀνέλθουμε στό δικό μας «Ὁρος Θαβώρ». Νά ἀποτινάξουμε τό σκοτάδι τῆς καθημερινότητας και νά λουστοῦμε μέ τό Ἄκτιστο Φῶς τῆς Θείας Χάριτος, «μεταμορφώνοντας» τή ζωή μας.

Λίγες ἡμέρες μετά, τό «Πάσχα τοῦ καλοκαιριοῦ», ἡ Κοίμηση τῆς Θεοτόκου, μᾶς γεμίζει ἐλπίδα. Ἡ Παναγία μας δέν ἐγκαταλείπει τόν κόσμο. Γίνεται ἡ σταθερή μεσίτρια, ἡ μάνα πού ἀκούει κάθε πόνο και μᾶς δείχνει τόν δρόμο γιά τήν ἀληθινή ζωή.

Στά Ἐννιάμερα τῆς Παναγίας, πού γιορτάζονται στίς 23 Αὐγούστου, ἡ Ἐκκλησία τιμᾷ τήν Ἀπόδοση τῆς Κοίμησης τῆς Θεοτόκου. Ἡ ἡμέρα αὐτή σηματοδοτεῖ τήν ὁλοκλήρωση τῆς μεγάλης ἑορτῆς τῆς Κοίμησης και τῆς Μετάστασης τῆς Παναγίας (τῆς 15ης Αὐγούστου) μέ τήν ἴδια ἀκριβῶς πανηγυρική διάθεση και λαμπρότητα.

Μέ τήν ἔλθευση τοῦ Σεπτεμβρίου, ἡ Ἐκκλησία μᾶς εἰσάγει στό νέο ἐκκλησιαστικό ἔτος. Ἡ Γέννηση τῆς Θεοτόκου σηματοδοτεῖ τήν ἀρχή τῆς σωτηρίας μας, ἐνῶ ἡ Παγκόσμια Ὑψωση τοῦ Τιμίου Σταυροῦ μᾶς ὑπεθυμίζει τό τίμημα τῆς ἐλευθερίας μας. Ὁ Σταυρός δέν εἶναι σύμβολο πόνου, ἀλλὰ τό ἀπόλυτο ὄπλο τῆς ἀγάπης και τῆς νίκης ἐνάντια στόν θάνατο.

Ἡ θεολογική προτροπή αὐτῶν τῶν μεγάλων ἑορτῶν εἶναι σαφής: Καλοῦμαστε σέ μετάνοια, πνευματική ἐγρήγορη και ἄσκηση.

Οἱ ἑορτές αὐτές δέν τιμῶνται μέ τυπικές ἐπισκέψεις στούς Ἱεροῦς Ναοῦς, ἀλλὰ μέ τή συμμετοχή μας στά Ἱερά Μυστήρια, τήν προσευχή, τή μελέτη τῶν ἱερῶν κειμένων και τήν ἔμπρακτη ἀγάπη πρὸς τόν πλησίον.

Ὁ Αὐγουστος και ὁ Σεπτέμβριος ἀποτελοῦν μιά ξεχωριστή, γεμάτη κατάνυξη, περίοδο γιά τήν Ὁρθοδοξία.

Ἄς ἀφήσουμε, λοιπόν, τά μηνύματα αὐτῶν τῶν μηνῶν νά ἀλλοιώσουν θετικά τήν ὕπαρξή μας. Τό ζητούμενο τῆς πνευματικῆς μας πορείας εἶναι νά ἀδειάσουμε –κατά τό δυνατόν– ἀπό τόν ἐγωισμό μας και νά γεμίσουμε μέ τή Θεία Παρουσία.

Ἄς εἶναι αὐτός ὁ πνευματικός μας στόχος: Νά ἔχουμε, κάθε μέρα και περισσότερο, τόν Χριστό μέσα στή ζωή μας.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΣΤΕΓΗ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Ὁ ἅ

ΝΙΚΗΤΑΣ

Ἅγιος Νικήτας ὁ Μεγαλομάρτυρας
(τιμᾶται τή 15ῃ Σεπτεμβρίου)

Νέο Ἐκκλησιαστικό Ἔτος μέ ἐπίκεντρο μιά μεγάλη Θεομητορική καί μιά Δεσποτική ἑορτή

Ἡ ἀπαρχή τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους τόν Σεπτέμβριο μᾶς εἰσάγει στό βαθύ μυστήριο τῆς Θείας Οἰκονομίας, μέ ἐπίκεντρο τή μεγάλη Θεομητορική ἑορτή τοῦ Γενεσίου τῆς Θεοτόκου, στίς 8 Σεπτεμβρίου, καί τή Δεσποτική ἑορτή τῆς Ὑψωσης τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, στίς 14 τοῦ μηνός. Οἱ δύο αὐτές ἑορτές ἀποτυπώνουν ἀνάγλυφα τόν πυρῆνα τῆς Ὁρθόδοξης Δογματικῆς, πού δέν εἶναι ἄλλος ἀπό τή σάρκωση τοῦ Λόγου καί τήν ἐν Χριστῷ ἀπολύτρωση τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ γέννηση τῆς Παναγίας ἀποτελεῖ τό προοίμιο τῆς Σωτηρίας.

Δογματικά, ἡ Θεοτόκος ἀναδεικνύεται ὡς ἡ «γέφυρα» μεταξύ κτιστοῦ καί ἀκτίστου. Στό πρόσωπό της ἡ ἀνθρώπινη φύση, ἀπαλλοτριωμένη ἀπό τήν προσωπική ἀμαρτία, ἀλλήλα φέρουσα τίς συνέπειες τῆς προπατορικῆς πτώσης, προετοιμάζεται νά ὑποδεχθεῖ τόν Ἀσώματο. Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἀπορρίπτει τό δόγμα τῆς ἀσπίλου σύλληψης, πού ἔχει υἱοθετήσει ἡ Δυτική Ἐκκλησία, τονίζοντας ὅτι ἡ Μαρία γεννήθηκε μέ τό προπατορικό ἀμάρτημα, τό ὁποῖο ἐξαλείφθηκε κατά τόν Εὐαγγελισμό. Ἔτσι, ἡ γέννησή της ἀποδεικνύει τή συνέργεια (συνεργασία) τῆς ἀνθρώπινης ἐλευθερίας μέ τή Θεία Χάρη γιά τήν ἐκπλήρωση τοῦ σχεδίου τῆς σωτηρίας.

Λίγες ἡμέρες ἀργότερα, ἡ Ὑψωση

τοῦ Τιμίου Σταυροῦ μᾶς μεταφέρει στήν κορύφωση αὐτοῦ τοῦ σχεδίου. Ὁ Σταυρός δέν εἶναι ἀπλῶς ἓνα σύμβολο θυσίας, ἀλλὰ τό κατ' ἐξοχήν θριαμβευτικό τρόπο κατὰ τοῦ θανάτου καί τοῦ διαβόλου.

Οἱ δύο αὐτές ἑορτές ἀποτυπώνουν ἀνάγλυφα τόν πυρῆνα τῆς Ὁρθόδοξης Δογματικῆς, πού δέν εἶναι ἄλλος ἀπό τή σάρκωση τοῦ Λόγου καί τήν ἐν Χριστῷ ἀπολύτρωση τοῦ ἀνθρώπου.

Στή δογματική διδασκαλία, ἡ σταυρική θυσία τοῦ Χριστοῦ ἐρμηνεύεται ὡς ἡ πλήρης ἀνακαίνιση τῆς ἀνθρώπινης φύσης. Ὁ Χριστός, ὡς τέλειος Θεός καί τέλειος ἄνθρωπος, προσφέρει τή ζωή Του ἐπάνω στό ξύλο, νικώντας τή φθορά, «θανάτῳ θάνατον πατήσας». Ὁ Σταυρός φανερώνει ὅτι ἡ σωτηρία δέν εἶναι μιά νομική δικαίωση, ἀλλὰ μιά ὄντολογική μεταμόρφωση, ὅπου ἡ ὁδύνη γίνεται ὁδός πρὸς τήν Ἀνάσταση.

Συνεπῶς, ὁ Σεπτέμβριος μᾶς διδάσκει ὅτι ἡ Ὁρθόδοξη Δογματική δέν εἶναι μιά ἀφηρημένη θεωρία, ἀλλὰ μιά βιούμενη ἀλήθεια. Ἀπό τήν κούνια τῆς Θεοτόκου ἕως τό ὕψωμα τοῦ Σταυροῦ, ἡ Ἐκκλησία μᾶς καλεῖ νά κατανοήσουμε ὅτι ὁ Θεός ἔγινε ἄνθρωπος, ὥστε ὁ ἄνθρωπος νά ἀγιαστεῖ καί νά γίνῃ κατὰ χάριν Θεός.

Ἀνώνυμος Θεολόγος

Τοῦ Αὐγούστου ἡ Ἀρχόντισσα Κυρα-Παναγία

Τά δειλινά καί τά ἀπόβραδα τοῦ αὐγουσιاتیκου «Πάσχα τοῦ καθοκαιριοῦ», ὅπου ἀρωματίζεται ἡ ἀτμόσφαιρα καί γλυκαίνει ἡ πλῆσθ ἀπό τήν πνευματική εὐωδία τῆς Κεχαριτωμένης Μητέρας τοῦ Θεοῦ, ὁ ἀέρας φέρνει ἐλπιδοφόρα μηνύματα μέ τούς γλυκόλαλους ἥχους τῆς καμπάνας, καί οἱ πιστοί παίρνουν τόν δρόμο γιά τήν Ἐκκλησία. Ν' ἀνταμώσουν τή Μεγάλη Μάνα σέ λαμπροστόλιστους ναούς ἢ σέ γραφικά ὀρεινά ἢ θαλασσινά ἐξωκκλήσια· κι ἐκεῖ, μέσα σέ κατανυκτική ἀτμόσφαιρα, πού τή σιγοντάρει τό λιβανωτό ἀλλοῦ κόσμου, «ἀλλῆλης βιοτῆς», κάτω ἀπό τό ἀναμμένο καντήλι μπροστά στήν Παναγιά, στέκεται ὁ καθένας καί σιωπηλά τῆς μιλάει, κουβεντιάζει μέ τή Μάνα τοῦ κόσμου μέ δέος στή δική της γλῶσσα, καί, καθώς ἀτενίζει τήν πανάγια μορφή της, τότε ἡ συνομιλία μαζί της εἶναι ἀδίδακτα, ἀβίαστη κι αὐθόρμητη. Καί ὁ δεσμός ἀνάμεσα σέ Αὐτήν καί ἐμᾶς εἶναι ἓνα μυστήριο ἀνερμήνευτο, ἀλλῆλα πραγματικό. Μᾶς ἀτενίζει

καί μᾶς μιλάει γιά ὅλα τά προβλήματα. Μᾶς χαμογελάει ἢ μᾶς μαλώνει μέ μητρική στοργή.

Εἴμαστε τά παιδιά της· εἶναι ἡ καταφυγή μας. Ἀκόμα πιό πολύ: Ἐκείνη ἀκούει. Δέχεται τίς προσευχές μας. Τίς μεταφέρει στόν Υἱό της καί μέ τή δύναμή της ἔρχεται νά μᾶς βοηθήσει. Καί τό ἀκόμα πιό σίγουρο εἶναι πῶς ἀπαντᾷ μέ ἀγάπη. Πολλές φορές καί θαυματοουργικά!

Ἡ Παναγία εἶναι ἡ κατὰ χάρη Μητέρα μας. Ὁ Κύριος μᾶς δίνει τή Μητέρα Του καί γιά δική μας Μητέρα.

– Παναγία μου, εἶπε μιά μάνα πού εἶχε δύο παιδιά καί τά δύο χτύπησαν βαριά σέ τροχαῖο. Τό ἓνα στήν Ἐντατική καί τό ἄλλο σέ θάλαμο τοῦ Νοσοκομείου.

– Παναγία μου, πῆγαινε στόν θάλαμο νά προσέχεις τό ἓνα μου παιδί, γιατί ἐγώ πρέπει νά εἶμαι στήν ἐντατική. Καί ὅταν ἐκκλεψε λίγο χρόνο καί βγῆκε νά πάει στόν θάλαμο νά δεῖ τί γίνεται, εἶδε τήν Παναγία πού σκέπαζε τό παιδί της!

Πόσο δίκαιο ἔχει καί ὁ ἅγιος ἄνθρωπος Γέροντας Παῖσιος, ὅταν ἐπιμένει:

«Ἄν θέλουμε νά σωθοῦμε, νά πιάσουμε τήν Παναγία ἀπό τό φουστάνι της, ὅπως τό παιδί τή μάνα του, καί νά μὴν τήν ἀφήνουμε.»

Μυριόλεκτα, διαχρονικά καί ἀναντίλεκτα ἀλήθεια, πού βιώνεται μυστικά, καρδιακά, πού, ὅμως, αὐθόρμητα καί ἀσυγκράτητα ὁμολογεῖται πῶς ἡ Κυρία Θεοτόκος, ἐπάνω στήν ἐπίγεια ροή τοῦ βίου

μας, εἶναι «ἡ ἀμετάθετη ἐλπίδα» ὅλων ὅσοι ἔριξαν ἄγκυρα ἀσάλευτη στὰ ἁγιασμένα πόδια τῆς!

Ἔτσι δικαιώνεται καί ὁ πῖο παρήγορος λόγος:

«Ἡ Παναγία εἶναι γιά ὅλους, γιά τόν φτωχό καί τόν πλούσιο, γιά τόν μικρό καί τόν μεγάλο, γιά τόν δίκαιο καί τόν ἀμαρτωλό, γιά τόν ράθυμο καί τόν ἀγωνιστή, γι' αὐτόν πού ἐλπίζει ἀλλήλ καί γιά κείνον πού ψάχνει ἀπεγνωσμένα νόημα στή ζωή του, γιά τόν χαρούμενο ἀλλήλ καί τόν κάθε λυπημένο· γιά καθέναν πού φωνάζει: Παναγιά μου!».

Ὅπως ὁ Χριστός, γιά νά κατεβεῖ ἀνάμεσά μας, πέρασε ἀπό τήν Παναγία, ἔτσι καί ἐμεῖς, γιά νά ἀνέλθουμε στόν οὐρανό, θά πρέπει νά ἐπικαλούμαστε τήν Παναγία.

Χρέος μας παντοτινό καί πάντοτε ἀνεξόφλητο στίς αὐγουσιότητες ἐσπερινές Παρακλητικές συναντήσεις μας μέ τή Μητέρα τοῦ Θεοῦ ἀλλήλ καί τοῦ ἀνθρώπου, δοξολογικά νά τήν ὑμνήσουμε, καί εὐχαριστικά νά τήν τιμήσουμε μέ ἀποκορύφωμα τόν σεβαστικό μας ἀσπασμό στή «Ζωηφόρο Κοίμησή τῆς».

Δεκαπενταύγουστος καί πόσο ἀνέλιπιστα ξυπνάει ἡ πίστη στίς ψυχές! Πόσο μεγαλώνει ἡ ἐλπίδα συνειδητά ἢ χωρίς ἐπίγνωση, ὅταν σιγοψάλλουν ὅλοι μπροστά στήν Παναγία Μητέρα τοῦ Χριστοῦ: «Δέσποινα ἀγαθή, πρόσδεξαι τὰς δεήσεις τῶν δούλων σου».

Ὁ φωτισμένος ἀγιορείτικος λόγος ἔχει ἰδιαίτερη βαρύτητα, ὅταν ἀναφέρεται στήν ἅγια μορφή τῆς:

«Ὁ δρόμος τῆς εὐλογημένης Μαρίας

εἶναι δύσκολος, σταυρικός, ἀλλήλ ὁδηγεῖ στή φιλία μέ τόν Θεό καί τοὺς ἀνθρώπους καί στή χαρά πού δίδει αὐτή ἡ φιλία. Θέλει ἀγῶνα, ἀσκησι, προσευχή. Ἀλλήλ δίδει ἀνάπαυση καί εἰρήνη στήν ψυχή. Εὐγνωμονοῦμε τήν Παναγία μας, πού μᾶς ἄνοιξε αὐτόν τόν δρόμο... Οἱ ὀρθόδοξοι χριστιανές γυναῖκες, ἔχοντας τήν Παναγία ὡς τήν ἀληθινή δόξα τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλήλ καί τοῦ γυναικείου φύλου, γνωρίζουν ὅτι ἡ ἀπελευθέρωσή τους βρίσκεται στήν ἀγάπη, τή θυσία, τή μητρότητα».

Στίς ἀβέβαιες ἡμέρες τῆς κατάθλιψης, τῆς πολυώνυμης κρίσης καί τοὺς ἀπαράκλητους καιροὺς μας, πού νιώθουμε ἔντονα τὰ χνῶτα ὅλων τῶν ἀντίχριστων σατανικῶν δυνάμεων νά πολεμοῦν καί νά πολιορκοῦν τόν θεοτοκόφιλο Ὀρθόδοξο λαό μας, τίποτα καί κανένας δέν μᾶς φοβίζει. Αὐτός ὁ λαός ἔχει ἐλπίδες, γιατί ἀγαπάει τόν Χριστό καί τήν Παναγία Μητέρα Του!

Εἴμαστε τὰ παιδιὰ τῆς· εἶναι ἡ καταφυγή μας.

Ἀκόμα περισσότερο, ὅπως τό ἐπεσήμανε ξένος περηνγητής: «Σέ ὅλα τὰ σπίτια βλέπεις εἰκόνες τῆς. Εἶναι ἡ νοικοκυρά, ἡ φρουρὸς τοῦ σπιτιοῦ».

Ἡ Παναγία εἶναι ἡ κατά χάριν Μητέρα μας. Ὁ Κύριος μᾶς δίνει τή Μητέρα Του καί γιά δική μας Μητέρα. Ὅπως ὁ Χριστός, γιά νά κατεβεῖ ἀνάμεσά μας, πέρασε ἀπὸ τήν Παναγία, ἔτσι καί ἐμεῖς, γιά νά ἀνέλθουμε στόν οὐρανό, θά πρέπει νά ἐπικαλούμαστε τήν Παναγία.

Καλὴ καί εὐλογημένη Παναγιά!

Παῦλος Σαββίδης,
Θεολόγος

Ἰκεσία Δεκαπενταυγούστου

«Δέξαί μου τάς πηγάς τῶν δακρύων...»
Εἰκασίας τῆς Μοναχῆς, Ἰδιόμελον 9ος μ.Χ. αἰ.

Ἀνεβαίνω τὰ σκαλοπάτια.
Ἡ ὑγρὴ αὐγουσιaticὴ ζέστη
κάνει πιό δύσκολη τὴν ἀνηφο-
ριά. Ἐπιταχύνει τὴν ἀναπνοή
καί ἡ ἀλμύρα τοῦ ἰδρώτα συ-
φὴ στὰ χεῖλια. Τό ρολόι τῆς
πόλης μας χτυπáει ὀχτώ.

Οἱ στίχοι τῶν τροπαρίων
τοῦ Μεγάλου Παρακλητικοῦ
Κανόνα ξεγλιστροῦν ἀπὸ τὰ
παράθυρα τῆς Παναγίας τῆς
Φανερωμένης Σκοπέλου,
γιά νά διαχυθοῦν στὰ στενά
δρομάκια... «Βλέψον ἰλέω
ὄμματί Σου καί ἐπίσχεσαι τὴν
κάκωσιν ἣν ἔχω...» παρακα-
λῆτὴ ἡ φωνὴ τοῦ ψάλτη στ'
αὐτιά. Ἐπισπεύδω τὰ βήματά
μου, καθὼς διαπιστώνω ὅτι
ἔχω ἀργήσει. Μπαίνω στὴ μικρὴ μας
Ἐκκλησία ἀπὸ τὴ δυτικὴ εἴσοδό της.
Καντήλια τρεμοφέγγουν στό σιωπηλὸ
εἰκονοστάσι. Εὐάριθμο τό ἐκκλησίασμα,
πού τό ἀποτελοῦν γυναῖκες, κυρίως.

Φόρος τιμῆς στὴν «Πανύμνητη Μη-
τέρα τοῦ ἀνατεῖλαντος τό Φῶς τῆς Γνώσε-
ως» τό κερί πού ἀνάβω στό μανουάλι.
Χώνομαι στό τρίτο, πρὸς τὰ ἀριστερά
μου, στασίδι. Κάτισχνη ἡ ψηλὴ μαυρο-
ντυμένη δίπλη μου γυναίκα. Εὐγλωττη
ἡ σιωπὴ πού τὴν τυλίγει καί τὰ μαῦρα
τῆς μάτια, ὅπως ἐκεῖνα πληγωμένου
ζώου.

«Ἄξιον ἐστὶν ὡς ἀληθῶς μακαρίζειν
Σέ τὴν Θεοτόκον...» οἱ πρῶτες ἡέξεις

ἀπὸ τὰ Μεγαληνάρια ἀγκαλιάζουν τό
ἐκκλησίασμα. Σταυροκοποῦνται οἱ γυ-
ναῖκες, πιγίζοντας τὴ μέση τους –ἐνδει-
ξη ἀφοσίωσης καί ταπείνωσης. Ἐκείνη,
μέ μιὰ κίνηση ὑπαγορευμένη ἀπὸ τῆς
ἰκεσίας τὴν ἔντονη ἀνάγκη, χύνεται γο-
νατίζοντας στὰ ἀσπρόμαυρα τοῦ δαπέ-
δου τῆς Ἐκκλησίας τσινιά (τό δάπεδο
πού εἶναι μόνιμα ἀποχρωματισμένο).
Ἀσκήκωτο τῆς δυσίαιτης ἀρρώστιας τῆς
τό βάρους...

«Ἀπὸ τῶν πολλῶν μου ἁμαρτιῶν
ἀσθενεῖ τό σῶμα, ἀσθενεῖ μου καί ἡ
ψυχὴ...» ἀκούγεται ἀνατριχιαστικά ἡ
συγκλονιστικὴ διαπίστωση τοῦ ἐπόμε-
νου Μεγαληναρίου! Συνταρακτικὴ ἡ
στιγμὴ τῆς ὁμολογίας καί τῆς ἐπίγνωσης

Στή θέα τῆς ριγμένῆς
στά πηλακάρια μαύρης
φιγούρας ἀνοίγει διά-
πλητα τὰ ματάκια του,
καθὼς ἀδυνατεῖ νά ἐξη-
γήσει αὐτὸ πού βλέπει
μπροστά του...

Γλυκαίνει ἡ ψυχὴ
στή σκέψη τῆς καινούρ-
γιας ἀνθοφορίας πού
ὑπόσχεται τὸ παιδί καί
ἡ εὐχὴ πού ἀνεβαίνει
αὐθόρμητα: «*Μακάρι
Πνεύματος γλῶσσες νά
γίνουν οἱ φλόγες τῶν
κεριῶν πάνω στά κεφα-*

λάκια ὀθλῶν τῶν παιδιῶν μας».

Σήμανε τὴν Ἀπόλυση τοῦ Παρα-
κλητικοῦ Κανόνα, τὸ «Δί' εὐχῶν» τοῦ
καλοῦ ἱερέα, καθὼς ἔξω ἡ νύχτα τύληγε
στά πέπλα τῆς τῆ μικρῆς πηλατεῖας.

Μαρία Δελήτσικου-Παπαχρίστου,
Γυμνασιάρχης,
Φιλόλογος-Συγγραφέας

τοῦ λήθους καί τῆς ἐπικλήσεως βοήθειας
ἀπὸ τὴν «*Ἀπηλπισμένην τὴν Ἑλπίδα*»*.

Σαρώνει τώρα, καθὼς σέρνεται σὸ
δάπεδο, ἡ ἱκεσία «*δυσώπει, Θεοτόκε,
τοῦ οἰκτειρῆσαι ἡμᾶς*»... Δακρύζει ἀνθο-
στολισμένη σὸ εἰκονοστάσι ἡ Παναγία.
Ἀπλῶνει τὸ χέρι τῆς καί γίνεται «*θερμὴ
πρεσβεία*», γιὰ νά ἀνεβάσει στοῦ παιδιοῦ
τῆς τὸν θρόνο τῆ δακρύβρεκτη ἱκεσία.

Λιώνουν ἀπὸ τὴ φλόγα τῆς ὁλό-
θερμης παράκλησης στά μανουάλια τὰ
κεριά...

Λιώνει καί ἡ καρδιά ἀπὸ τῆς συγγνώ-
μης τοῦ Θεοῦ τὸ ἀκατανόητο θαῦμα!...

Ἄγγελος σταλμένος ἀπὸ τὸν Οὐρα-
νό φαντάζει τὸ λευκοντυμένο κοριτσάκι
πού μόλις τώρα μπῆκε σὴν Ἐκκλησιά!

* Ἡ φράση: «*ἀπηλπισμένην τὴν ἑλπίδα*» προέρχεται
ἀπὸ τὸν «*Επιτάφιο Λόγο*» τοῦ Περικλῆ (ὅπως τὸν
διέσωσε ὁ ἱστορικός Θουκυδίδης, σὸ Βιβλίο Β',
κεφάλαιο 42).

• Ὁ **κος Εὐστάθιος Γεωργόπουλος**, Καλαμάτα Μεσσηνίας, 50 €, εἰς μνήμην Ἀθανασίου (Νάσου) Ντέρου.

• Ἡ **κα Ἑλένη Κατσαοῦνη-Τσόχ**, Γερμανία, 50 €, εἰς μνήμην Ἄννας Κατσαοῦνη.

• Ἡ **κα Βασιλικὴ Κουραμπέα**, Καλαμάτα Μεσσηνίας, 50 €, εἰς μνήμην Γρη-

γόρη Κουραμπέα.

• Ὁ **κος Παναγιώτης Κουτσοῦκος**, Βύρωνας Ἀττικῆς, 100 €, εἰς μνήμην Ἀθανασίου (Νάσου) Ντέρου.

• Ἡ **κα Μερὸνη Σπυροπούλου**, Ἀθήνα Ἀττικῆς, 100 €, εἰς μνήμην Ἀθανασίου (Νάσου) Ντέρου.

«Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν,
ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν
καί ἁράτω τόν σταυρόν αὐτοῦ»

(Μάρκ. 8, 34)

Πρώτη Κυριακή μετά τήν ἑορτή τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ἡ Ἐκκλησία στό εὐαγγελικό της χωρίο μᾶς μεταφέρει τήν πρόσκληση τοῦ Χριστοῦ: «ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν καί ἁράτω τόν σταυρόν αὐτοῦ» (Μάρκ. 8, 34), δηλαδή «ὅποιος θέλει νά μέ ἀκολουθήσει, ἄς ἀπαρνηθεῖ τόν ἑαυτό του καί ἄς σηκώσει τόν σταυρό του». Τήν 14η Σεπτεμβρίου ἐορτάσαμε τόν Σταυρό ὡς τό γεγονός τῆς σωτηρίας μας. Τήν πρώτη Κυριακή μετά τήν ἑορτή αὕτη καλοῦμαστε νά κατανοήσουμε πῶς αὐτό τό γεγονός γίνεται προσωπικό μας βίωμα.

Τί σημαίνει τό: «ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν»;

Μέ τήν Ἐνανθρώπηση καί τήν Ἀνάστασή Του, ὁ Χριστός θεράπευσε τήν ἀνθρώπινη φύση, ἐμβολιάζοντάς την μέ τήν ἀφθαρσία. Ὅμως, ὁ κάθε ἄνθρωπος ξεχωριστά παραμένει ἐγκλιωβισμένος σέ ἓνα «ἐγώ» πού διεκδικεῖ τήν αὐτονομία του καί θεοποιεῖ τίς ἐπιθυμίες του.

Ἡ ἄρνηση τοῦ ἑαυτοῦ μας καί ἡ ἄρση τοῦ Σταυροῦ εἶναι ἡ ὀρθόδοξη ἄσκηση.

Ἡ ἄρνηση τοῦ ἑαυτοῦ μας καί ἡ ἄρση τοῦ Σταυροῦ εἶναι ἡ ὀρθόδοξη ἄσκηση. Δέν πρόκειται γιά ἄρνηση τῆς ζωῆς, ἀλλῆλα γιά ἄρνηση τοῦ θανάτου πού κρύβεται μέσα στόν ἐγωισμό μας. Εἶναι ἡ ἐθελοθυσία θυσία τοῦ ἀτομισμού μας, ὥστε ἡ ὑπαρξή μας νά πάψει νά περιστρέφεται γύρω ἀπό τόν ἑαυτό της καί νά ἀνοιχτεῖ στήν κοινωνία μέ τόν Θεό καί τόν πλησίον.

Ὁ Κύριος θέτει τό ἐρώτημα: «Τί γάρ ὠφελήσει ἄνθρωπον, ἐάν κερδήσῃ τόν κόσμον ὅλον, καί ζημιωθῇ τήν ψυχὴν αὐτοῦ;».

Δέν πρόκειται γιά ἄρνηση τῆς ζωῆς, ἀλλά γιά ἄρνηση τοῦ θανάτου πού κρύβεται μέσα στόν ἐγωισμό μας.

Ἡ δυτική θεολογία συχνά ἐγκλιωβίζεται στήν ἔννοια τῆς «δικαίωσης», σάν ἡ σωτηρία νά εἶναι μιά δικαστική

✦ ✦ ✦
Ὁ προσωπικός μας Σταυρός είναι τό εργαλειό μέ τό όποιο διαρρηγνύουμε τόν έγκλεισμό μας στό έγώ.

άθώωση βάσει νομικών προϋποθέσεων ή θεωρητικής πίστης. Ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ὅμως, εἶναι σχέση, κοινωνία προσώπων. Τό νά «ζημιωθεί» ὁ ἄνθρωπος σημαίνει ἀκριβῶς τήν ἀπώλεια αὐτῆς τῆς σχέσης. Ἄν ἕνας ἄνθρωπος κατακτήσει ὅλο τόν ὑλικό κόσμο, ἀλλήλα παραμένει πνευματικά ἀπομονωμένος στό έγώ του, στερεῖται τήν κοινωνία μέ τήν πηγὴ τῆς Ζωῆς. Ὁ προσωπικός μας Σταυρός εἶναι τό εργαλειό μέ τό όποιο διαρρηγνύουμε τόν έγκλεισμό μας στό έγώ.

✦ ✦ ✦

Ὁ Κύριος, μιλώντας στό συγκεκριμένο εὐαγγελικό ἀνάγνωσμα γιά τή στιγμή, κατά τήν όποία Ἐκεῖνος θά ἔλθει «ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων», στρέφει τό βλέμμα μας στά ἔσχατα. Ἡ ὄντολογική ἀνακαίνιση πού συντελέστηκε στό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ θά φανερωθεῖ σέ ὅλη τῆς τήν κοσμολογική πληρότητα στό τέλος τῆς ἱστορίας, κατά τήν κοινὴ Ἀνάσταση. Τότε, ἡ νίκη ἐναντι τῆς φθορᾶς θά σφραγίσει ὁλόκληρη τήν κτίση καί ὁ θάνατος θά καταργηθεῖ ὀριστικά. Τά ἔσχατα εἶναι ἡ τελικὴ φανέρωση τῆς καινούργιας κτίσης, ὅπου τά πάντα θά πλημμυρίσουν ἀπό τό ἄκτιστο φῶς τοῦ Θεοῦ.

Ἡ Ἐκκλησία, ὡς τό Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, δέν προσφέρει ἀπλῶς μιὰ θεωρία γιά τό μέλλον, ἀλλά τήν ψηλάφηση τῆς ἀφθαρσίας στό «ἐδῶ καί τώρα». Αὐτό συντελεῖται κατ' ἐξοχήν στό μυστήριο τῆς Θείας Εὐχαριστίας.

✦ ✦ ✦
Ἡ Ἐκκλησία, ὡς τό Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ἀποτελεῖ τήν εἰσβολή τῶν ἐσχάτων μέσα στόν ἱστορικό χρόνο. Δέν προσφέρει ἀπλῶς μιὰ θεωρία γιά τό μέλλον, ἀλλήλα τήν ψηλάφηση τῆς ἀφθαρσίας στό «ἐδῶ καί τώρα». Αὐτό συντελεῖται κατ' ἐξοχήν στό μυστήριο τῆς Θείας Εὐχαριστίας. Ἡ Θεία Λειτουργία εἶναι ἡ ζωντανὴ πρόγευση τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ἔτσι, ἡ ἄσκηση καί ἡ ἄρση τοῦ Σταυροῦ μας μεταμορφώνονται σέ μιὰ εὐχαριστιακὴ πορεία, ὅπου ὁ θάνατος τοῦ ἐγώ μας γίνεται ἡ γέννηση τῆς αἰώνιας ζωῆς.

✦ ✦ ✦

Ὁ Χριστός ἔχει: «ὅστις θέλει», δηλαδή «ὅποιος θέλει».

Ἡ Θεία Λειτουργία εἶναι ἡ ζωντανὴ πρόγευση τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ἔτσι, ἡ ἄσκηση καί ἡ ἄρση τοῦ Σταυροῦ μας μεταμορφώνονται σέ μιὰ εὐχαριστιακὴ πορεία, ὅπου ὁ θάνατος τοῦ ἐγώ μας γίνεται ἡ γέννηση τῆς αἰώνιας ζωῆς.

Σέβεται ἀπόλυτα τήν ἐλευθερία καί τό αὐτεξούσιό μας. Δέν μᾶς ἀναγκάζει νά Τόν ἀκολουθήσουμε. Μᾶς καλεῖ σέ μιὰ ἐθελούσια σχέση ἀγάπης, πού περνᾷ μέσα ἀπό τόν Σταυρό, γιά νά φτάσει στήν Ἀνάσταση.

Ἄς πάρουμε τήν ἀπόφαση νά σηκώσουμε τόν δικό μας Σταυρό, γνωρίζοντας ὅτι κάθε θυσιά τοῦ ἐγωισμοῦ μας εἶναι ἓνα βῆμα πιό κοντά στήν πρόγευση τῆς ἀνεσπέρου Βασιλείας Του.

**Πρωτοπρεσβύτερος
Εὐάγγελος Μάγειρας,
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως
Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως**

*Ἡ Ἱερά Μητρόπολη Μεσσηνίας
τίμησε μεγαλοπρεπῶς καί ὑποκλίθηκε
στήν Παναγία 14 καί 15 Αὐγούστου,
23 Αὐγούστου καί 8 Σεπτεμβρίου 2026*

Ἡ ἐορτή τῆς Κοίμησης τῆς Θεοτόκου, δέν σηματοδοτεῖ τόν θάνατο, ἀλλὰ γιορτάζεται μέσα ἀπό τή λειτουργική καί ὕμνολογική παράδοση τῆς Ἐκκλησίας ὡς γιορτή ζωῆς καί πίστεως. Ἡ Παναγία κοιμήθηκε, δέν πέθανε μέ τήν ἔννοια τῆς φθορᾶς καί τῆς ἀπώλειας. Αὐτός εἶναι καί ὁ σκοπός ζωῆς ὅλων τῶν Χριστιανῶν: Ὅταν πεθάνουν νά μὴν χαθοῦν, νά μὴν ἐπέλθῃ ἡ φθορά καί ἡ σήψη ἡ πνευματική, ἀλλὰ μόνο ἡ σωματική, διότι ἡ ψυχὴ μας πρέπει καί πάλι νά παραδοθεῖ στὸν Δημιουργό της καθαρὴ, παρθένα καί ἀμόλυντος, ὅπως ἀκριβῶς καί τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου. Ἡ μόνη διαφορά εἶναι ὅτι ἡ ἐκείνη δέν ἐνίωσε οὔτε σωματικὴ φθορά ἢ σήψη, γιατί δέν ἦταν δυνατόν τὸ σῶμα ποὺ γέννησε τὸν Θεάνθρωπο νά ὑποστῇ φθορά. Τρεῖς ἡμέρες μετὰ ἀπὸ τὴν Κοίμησή της μετέστη στοὺς Οὐρανοὺς καί ἐννέα ἡμέρες μετὰ, ὅταν ἀνοιξαν τὸν Τάφο της, γιὰ νά προσκυνήσει ὁ Ἀπόστολος Θωμᾶς, ὁ ὁποῖος ἔλειπε κατὰ τὴν κηδεία τῆς Παναγίας, τὸ σῶμα δέν βρέθηκε μέσα σ' αὐτόν, ἀλλὰ ἦταν ἐκεῖ ὅπου ἔπρεπε νά εἶναι, πλησίον τοῦ Θεοῦ καί Υἱοῦ της.

Ὁ Δεκαπενταύγουστος στὴ Μεσσηνία ἀποτελεῖ μιά ἀπὸ τίς λαμπρότερες θρησκευτικὲς ἐορτές, μέ ἐπίκεντρο τὰ ἱστορικά Ἱερά Μοναστήρια, τὰ Ἱερά Προσκυνήματα καί τοὺς Ἑνοριακοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς τῆς Περιφέρειας. Κάθε περιοχὴ τιμᾷ τὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο μέ λιτανεῖες, ψαλμῳδία τῶν Ἑγκωμίων της, πανηγυρικὲς Θείες Λειτουργίες, Ἀρτοκλασίες καί τοπικά πανηγύρια.

Ἐπίκεντρο ἦταν καί φέτος ἡ **Ἱερά Μονὴ Βουρκάνου** (στό Ὄρος Ἰθώμη), ποὺ ἀποτελεῖ μιά ἀπὸ τίς σημαντικότερες Μοναστικὲς κοινότητες τῆς Πελοποννήσου, ποὺ ἀπὸ τοὺς ἀδερφοὺς της πολλοὶ λάμπρυναν καί λαμπρύνουν τὴν Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας μας. Στὶς 15 Αὐγούστου χοροστάτησαν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολιτὲς Καρθαγένης κ. Μελέτιος καί Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος, ἐνῶ πλῆθος πιστῶν συνέρευσε, γιὰ νά προσκυνήσει τὴν Ἱερὴ Εἰκόνα τῆς Παναγίας

τῆς Βουλκανιώτισσας, σέ ἓνα πανηγύρι πού συγκεντρώνει προσκυνητές ἀπ' ὅλη τή Μεσσηνία καί ὄχι μόνο.

Σπουδαῖος πόλις ἔληξεν ἦταν καί ἡ **Ἱστορική Ἱερά Μονή Δήμιον** (στόν Ταῦγετο). Ἡ Χάρη τῆς Παναγίας τῆς Δημιοβίτισσας τιμήθηκε μέ ἰδιαίτερη λαμπρότητα καί κατάνυξη ἀνήμερα τῆς ἐορτῆς. Προέστη τῶν πανηγυρικῶν Ἀκολουθιῶν ὁ Ἀρχιμανδρίτης καί Πρωτοσύγκελος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως μας Φίλιππος Χαμαργιάς.

Ἐπίσης, πλῆθος πιστῶν ἐπέληξε καί φέτος νά τιμήσει τήν Παναγία μας στόν πανηγυρίζοντα **Ἱερό Ναό Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου τοῦ Κοιμητηρίου Καλαμάτας** καί στόν ἕτερο ἐορτάζοντα **Ἱερό Ναό** τῆς πόλεως μας στήν περιοχή τῶν **Λεϊκῶν**.

Τό **Ἱερό Προσκύνημα Ζωοδόχου Πηγῆς Σγράφας** (στό Ἐλαιόφυτο Πύλλου) ἐόρτασε μέ ἱεροπρέπεια καί λαμπρότητα καί τήν 23η Αὐγούστου, στήν Ἀπόδοση

τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου (τά ἐννιαμέ-
ρα τῆς Παναγίας). Εἶναι ἡ κεντρική καί πιά
λαμπρή πανήγυρη τοῦ Ἱεροῦ Προσκυ-
νήματος, μέ ἀφορμή καί τήν ἐπέτειο τῆς
Εὐρέσεως τῆς Θαυματουργῆς Εἰκόνας του,
ἡ ὁποία ἀποκαλύφθηκε μετά ἀπό ὄραμα
τὴν ἴδια ἡμέρα τοῦ 1892.

Τὴν ἴδια ἡμέρα πανηγύρισε καί ἡ
διαλυμένη καί ἐγκαταλελειμμένη πλῆθον
**ιστορική Ἱερά Μονή Σιδηρόπορτας (ἢ
Σιδερόπορτας)**, πού βρίσκεται σέ πολύ
μικρή ἀπόσταση ἀπό τό γραφικό χωριό
Καρβέλι. Εἶχε ἰδρυθεῖ τό 1586 ἀπό τόν
ἱερέα π. Πέτρο Ψωμᾶ καί τόν ἱερομόναχο
Παρθένιο Ψωμᾶ, ὁ ὁποῖος μετέπειτα ἔγινε
Ἐπίσκοπος Μεθώνης. Ἡ Ἱερά Μονή ἀποτε-
λεσε σημαντικό καταφύγιο καί ὀρμητήριο
τῶν Ἀγωνιστῶν τοῦ 1821. Στίς 23 Μαρτί-
ου 1821, ὁ Θεόδωρος Κολλοκοτρῶνης, ὁ
Νικηταρᾶς καί ὁ Παπαφλέσσας ξεκίνησαν
ἀπό ἐδῶ καί ἀπό τή γειτονική Μονή Μαρ-
δακίου, ἐνώθηκαν μέ τοὺς Μαυρομιχαλαί-
ους καί ἀπελευθέρωσαν τὴν Καλαμάτα.

Ἐξίσου μεγάλη πανήγυρη ἔλαβε
χώρα στήν **Ἱερά Μονή Μαρδακίου**,
στήν περιοχή Ἀθαγονίας Καλαμάτας, μέ
κεντρική ἀναφορά στήν Ἱερή Εἰκόνα τῆς
Παναγίας τῆς Μαρδακιώτισσας, ἡ ὁποία
βρέθηκε τό 1867 καί ἀναφέρεται ὡς ἔργο
τοῦ Εὐαγγελιστῆ Λουκά.

Ὁ ἑορτολογικός κύκλος τιμῆς στήν
Ἑπεραγία Θεοτόκο τῆς περιόδου αὐτῆς
ὀλοκλήρωθηκε τό πρῶτο δεκαήμερο τοῦ
Σεπτεμβρίου μέ τὴν πανήγυρη τοῦ **Ἱεροῦ
Ναοῦ Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου** στήν πε-
ριοχή **Γιαννιτσανίκων Καλαμάτας**. Κε-
ντρικό γεγονός καί φέτος ὑπῆρξε ἡ πεζή
μεταφορά τῆς Ἱερῆς Εἰκόνας τῆς Παναγίας
τῆς Δημοβίτισσας στίς 3 Σεπτεμβρίου ἀπό
τὴν Ἱερά Μονή Δήμιοβας. Στή συνέχεια, ἡ
θαυματουργή Εἰκόνα παρέμεινε ἐκεῖ γιά
δεκαήμερο προσκύνημα καί ἐπέστρεψε
στό Μοναστήρι της στίς 13 Σεπτεμβρίου.

Εἶθε ἡ Χάρη της νά σκέπει καί νά
φρουρεῖ τὴν Ἱερά Μητρόπολή μας καί
ὀλοκλήρη τὴν πατρίδα μας καί ἐμεῖς νά
φροντίζουμε νά μὴν τὴν πηλγῶνουμε μέ
τά πάθη, τίς ἀμαρτίες μας καί τὴν ἐπιδερ-
μική πίστη μας!

Στυλιανὸς Παπαδόπουλος

Κατασκήνωση

Χριστιανικής Στέγης Καλαμάτας

Ταΰγετος, 6 Αυγούστου 2026

Ἀνηφορίσαμε καί αὐτή τή χρονιά στόν Ταΰγετο, κατά τήν ἡμέρα τῆς Μεταμορφώσεως, γιά νά συμμετάσχουμε στή Θεία

Λειτουργία στήν ἐορτάζουσα ἐκκλησία τῆς Κατασκήνωσης τῆς Χριστιανικῆς Στέγης, καί, φθάνοντας πάνω, ἀκούσαμε τήν ψαλμωδία τοῦ πατρός Ἰγνατίου Πατεστί νά ὁμορφαίνει τόν χώρο τῆς.

Ἀμέσως, αὐτοί οἱ ὕμνοι ἔφεραν στίς θύμψές μας τήν παιδική ἐξοχή μέ τίς φωνές τῶν παιδιῶν, ὅταν ἀκόμη λειτουργοῦσε ἡ Κατασκήνωση, ἀλλῆ καί τά τετραήμερα παιδιῶν κατασκηνωτῶν, πού γιά 25 ὁλόκληρα χρόνια πραγματοποιοῦνταν σ' αὐτήν, μέ τήν ἐπιμέλεια τοῦ ἀειμνήστου Νάσου Ντέρου.

Σέ κάθε βῆμα μας πρὸς τό ἐκκλησάκι, νιώθαμε τήν παρουσία τόσο τοῦ Νάσου Ντέρου, ὅσο καί τοῦ Παναγιώτη Μέντη, νά συμμετέχουν κι ἐκεῖνοι στή Θεία Λειτουργία... Νιώθαμε τήν ἀλλοτινὴν παρουσία τῶν παιδιῶν, πού σήμερα εἶναι καταξιωμένα μέλη τῆς ἐλληνικῆς κοινωνίας...

Τά «παιδιά» ἐκεῖνα, μέ τά ὁποῖα, ὅποτε συναντηθοῦμε, συζητοῦν ζωηρά γιά τήν κατασκήνωση καί γιά τό πόσο τὰ ἐπηρέασε θετικά στή μετέπειτα ζωή τους. Τά «παιδιά» ἐκεῖνα, ἀνάμεσά τους καί κάποιοι ἀπὸ μᾶς, σέ κάθε εὐκαιρία ἀναπολοῦν τίς ὁμορφες στιγμές πού πέρασαν κατά τά χρόνια ὅπου συμμετεῖχαν εἴτε ὡς κατασκηνωτές εἴτε ὡς ὁμαδάρχες στήν κατασκήνωση.

Ἀναπολοῦν τήν εὐλογημένη συμβίωση μέ τοὺς ὑπόλοιπους κατασκηνωτές, πού τόσο πολὺ τοὺς βοήθησε σέ πολλὲς καί ποικίλες ἐκφάνσεις τῆς κοινωνικῆς τους ζωῆς...

Φθάσαμε, λοιπόν, στήν ἐκκλησίαν, συμμετείχαμε στή Θεία Εὐχαριστία, μέ προεξάρχοντα ἱερέα, τόν πατέρα Ἰγνάτιο, ὁ ὁποῖος ἔχει συνδέσει τή ζωή

του μέ τήν Κατασκήνωση τῆς Χριστιανικῆς Στέγης στόν Ταΰγετο τόσο ὡς λαϊκός, ὅταν φοιτητής εἶχε μετάσχει ἀπὸ τῆ θέσης τοῦ ὁμαδάρχη καί τοῦ ἀρχηγοῦ, ἀλλῆ καί μετέπειτα, ὅταν ὡς κληρικός, ἐρχόταν σέ ὅλα τά τετραήμερα πού διοργάνωνε ὁ ἀειμνήστos Νάσος Ντέρος καί ἔδινε, μέ τήν παρουσία του, τίς Ἀκολουθίες, ἀλλῆ καί τίς ὁμιλίες του, ἐκεῖνο ἀκριβῶς πού ἀποζητοῦσαν οἱ παλαιοὶ κατασκηνωτές στήν πνευματικὴ σύναξη ἐκείνη.

Πληροφοροῦμαστε μέ μεγάλη χαρὰ ὅτι τό Διοικητικὸ Συμβούλιο τῆς Χριστιανικῆς Στέγης Καλαμάτας ἔχει ξεκινήσει μία προσπάθεια ἀναγέννησης τῆς Κατασκήνωσης καί αὐτὴ ἡ προσπάθεια ἀξίζει κάθε δυνατῆς βοήθειας, προκειμένου νά ἐπιτύχει, καθὼς τά παιδιά τῆς Καλαμάτας, ἀλλῆ καί οἱ γονεῖς τους, τό ἔχουν ἀπόλυτη ἀνάγκη!

Ἡλίας Στεφ. Ἰωαννίδης,
Δικηγόρος παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ

Κατασκήνωση Ταΰγετου 1969-2026! 57 χρόνια Ταΰγετος στην καρδιά μας!

Καλοκαίρι του 1969: ο Παναγιώτης Μέντης και ο Άθανάσιος Ντέρος παρακαλοῦν τόν π. Ἐπιφάνιο Θεοδωρόπουλο νά τοὺς στείλει μερικοὺς φοιτητές γιὰ τὴ στελέχωση τῆς Κατασκήνωσης τῆς Χριστιανικῆς Στέγης Καλαμάτας στὸν Ταΰγετο. Καί ἰδοὺ οἱ πρῶτοι: Ἀνδρέας Λιώνης, Δημήτριος Πατεστής, Στυλιανός Καρπαθίου, Σπυρίδων Παυλόπουλος, Παναγιώτης Φραγκάκος, Χαράλαμπος Μπούσιος, κ.ἄ. Ἡ χαρά μας καί τὰ βιώματα πρωτόγνωρα, ἀπίστευτα, ὄνειρώδη... (ἰδίως γιὰ τὸν γράφοντα...). Οἱ ψηλές κορυφές τοῦ Ταΰγετου, τὰ ἔλητα, τὰ πεῦκα, τὸ τσαί, οἱ πηγές... καί ἰδίως οἱ ἀγνές φιλίες, τὰ χριστιανικὰ τραγούδια, οἱ περίπατοι, οἱ βραδινές προσευχές... Ὅμως, ὅλα αὐτὰ χωρὶς τὴν πίστη εἰς Χριστὸν καί τὴν ἀγνότητα καταντοῦν σέ φυσιολατρία, σύμφωνα μὲ τὸν ἐκκλησιαστικὸ ὕμνο «οὐκ ἐλάτρευσαν τῇ κτίσει οἱ θεόφρονες, παρά τὸν κτίσαντα». Διότι σκοπὸς κάθε Χριστιανικῆς Κατασκήνωσης πρέπει νά εἶναι ἡ γνωριμία καί ἡ σχέση μὲ τὸν Χριστό! Καί αὐτὸ μὲ τὴ Χάρη Του τὸ ζήσαμε καί προσπαθήσαμε νά τὸ μεταδώσουμε καί στὰ παιδιά.

Τὰ ἀποτελέσματα –ἀρκετὰ ἢ λίγα– τὰ γνωρίζει μόνον ὁ Χριστὸς καί ὁ κάθε κατασκηνωτής. Ὅμως, τρανὴ ἐπιβεβαίωση καί ἀπόδειξη τῶν ἀποτελεσμάτων εἶναι καί ἡ Κατασκήνωση τῶν Παλαιῶν Κατασκηνωτῶν, πού θε-

Τὰ 5 στελέχη τοῦ Ἐπιφανίου Θεοδωρόπουλου πού στελέχωσαν τὴν Κατασκήνωση τῆς Χριστιανικῆς Στέγης Καλαμάτας: Χαράλαμπος Μπούσιος, Δημήτριος Χρυσόχοῦδης, Δημήτριος Πατεστής (νῦν Ἀρχιμανδρίτης Ἰγνάτιος Πατεστής καί ὑπογράφων τὸ παρὸν κείμενο), Σπυρίδων Παυλόπουλος (νῦν Ἡγούμενος Ἱεροῦ Ἡσυχαστηρίου Παναγίας Κεχαριτωμένης Τροιζήνας Ἀττικῆς) καί ὁ Παναγιώτης Φραγκάκος (νῦν Μητροπολίτης Ἐδέσσης, Πέλλης καί Ἀλμωπίας Ἰωήλ Φραγκάκος).

οφώτιστα σκέφθηκαν ἴλιαν ἀξιόλογοι καί πνευματικοὶ ἀδελφοί, μὲ ἀρχηγὸ τὸν προσφάτως ἐκδημήσαντα ἀειμνήστο Ἀθανάσιο (Νάσο) Ντέρο, μὲ τὴ συγκατάθεση τοῦ ἀειμνήστου Προέδρου τῆς Χριστιανικῆς Στέγης Καλαμάτας Παναγιώτη Μέντη, μαζί μὲ τοὺς λοιποὺς Παλαιοὺς Κατασκηνωτές: Χρῆστο Κωνσταντόπουλο (νῦν Ἀρχιμανδρίτη Χριστόδουλο Κωνσταντόπουλο),

Φίλιππος Μπογιατζής, Δημήτριος Πατεστής (νυν Ἀρχιμανδρίτης Ἰγνάτιος Πατεστῆς καὶ ὑπογράφων τὸ παρόν κείμενο) καὶ ὁ Χρῆστος Κωνσταντόπουλος (νυν Ἀρχιμανδρίτης Χριστόδουλος Κωνσταντόπουλος).

Γιῶργο Σταθόπουλο, Ἀριστομένει (Μένει) Κωνσταντάρο, Γιῶργο Σύριο, Ἡλία Ἰωαννίδη, Παναγιώτη Μπαζίγο, Κωνσταντῖνο Ρίζο, Γιῶργο Κούβελα, Ἀνδρέα Διώνη καὶ τοὺς ἀειμνήστους Ἀντώνη Ξυραφᾶ, Σπύρο Μπογιατζή, Πέτρο Γεωργακόπουλο, Θρασύβουλο Κετσέα, Γιῶργο Τριμαντίλη, Ἀνδρέα Βασιλόπουλο, Ἀναστάσιο Μπίτσικα, Ἀνδρέα Ἀβραμόπουλο, κ.ἄ. Ἡ ἐπιτυχία τῆς Κατασκίνησης αὐτῆς ξεπέρασε κάθε προσδοκία... σέ πνευματικότητα, σοβαρότητα, σέ βαθιὰ ἐπικοινωνία καὶ ἰδίως σέ αἰσθήματα ἀγάπης καὶ χαρᾶς. Ἦταν πολὺ συγκινητικό νά βλέπεις ἀδελφούς, παλαιούς κατασκηνωτῆς ἐπὶ εἴκοσι καὶ πλεόν χρόνια, νέους ἀλλήλα καὶ μέ λευκά μαλλιά, ἐπιστήμονες, ἀξιωματικούς, οἰκογενειάρχες, ὄλους μέ νεανικό φρόνημα, μέ ἀγνότητα, πίστη, χαμόγελο, χαρά καὶ ἀγάπη, νά προσεύχονται, νά ἀκοῦν Λόγο Θεοῦ, νά ἀναπτύσσουν ἐπιστημονικές διαλέξεις...

Ὅμως, ὅλα τὰ καλὰ ἔχουν καὶ ἕνα τέλος! Πολλοὶ πλεόν ἐξεδήμησαν πρὸς Κύριον, ἀφήνοντας πίσω τοὺς συγκινητικές καὶ ἀνεξίτηλες ἀναμνήσεις...

Ἔχω τὴν τιμὴ καὶ τὴν εὐλογία νά διατηρῶ συνεχῇ καὶ ἀδιάκοπη σχέση μέ τὴ Χριστιανική Στέγη Καλαμάτας καὶ τὴν Κατασκίνησης της, ἐπὶ 60 σχεδόν χρόνια! Καὶ πάνω πού εἶπα φέτος: «Τέλος!», ἡ Βούλγα Μέντη-Καρτσώνη καὶ ὁ Δημήτριος Καρτσώνης, καθὼς καὶ μερικοὶ ἄλλοι ἀδελφοί, μοῦ ἀπέσπασαν

πάνω στὸν Ταῦγετο, τὴν ὑπόσχεση, σύν Θεῷ, νά ἀνέλθουμε καὶ τοῦ χρόνου.

Ἄς εὐχνηθοῦμε ὁ Μεταμορφωθείς ἐν δόξῃ Θεάνθρωπος νά ἀξιώσει ὄλους σας, καὶ ἐμένα –ὅπως τότε ὡς 20ετῆ φοιτητὴ, ἀλλήλα καὶ τώρα ὡς 80ετῆ ἱερέα– νά ἀνέλθουμε στὴν Μεταμόρφωση τοῦ Ταῦγέτου ξανά!

Ἀρχιμανδρίτης Ἰγνάτιος Πατεστῆς,
Ἱερό'Ησυχαστήριον Παναγίας
Κεχαριτωμένης Τροιζήνας Ἀττικῆς &
ἐπανιδρυτῆς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς
Ἀγίου Δημητρίου (Δαμαλῆ)
Τροιζήνας Ἀττικῆς

Περὶ Ἀγάπης

«Γύναι, ἴδε ὁ Υἱός σου. Ἰωάννη, ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου»
(Ἰωά. 19, 27)

Ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν Εὐαγγελιστὴ Ἰωάννη ἦταν κατὰ πολλὴν μεγαλύτην ἀπὸ τὴν ἀγάπην πρὸς τοὺς ἄλλους Μνηστῆς.

Ἀνθρώπινα, θά ρωτούσαμε: «Ὡστε ὁ Χριστός, ὁ τέλειος διδάσκαλος καὶ παιδαγωγός ἔκανε διακρίσεις;». Ἐκανε, ἀπαντᾷ με τὴν ἀνθρώπινη λογικὴ.

Καὶ ὅμως! Δέν ἔκανε, ἀπαντᾷ με τὴ θεϊκὴ λογικὴ. Γιατί; Τὴν ἀπάντησιν μᾶς τὴ δίνει τὸ Εὐαγγελικὸ χωρίο τῆς Θείας Λειτουργίας τῆς Ὑψωσης τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ἡ ὁποία ἐορτάζεται ἀμετακίνητα στίς 14 Σεπτεμβρίου.

Ὅλοι οἱ Μαθητές, ὅταν εἶδαν ὅτι ὁ Χριστός καταδικάστηκε καὶ δέν χρησιμοποίησε τὴ δύναμή Του, γιὰ νὰ διαλύσει τοὺς ἐχθροὺς Του, σκορπίστηκαν, ὅπως τοὺς τὸ εἶχε προείπει. Μόνον ὁ Ἰωάννης ἔμεινε κι ἔφτασε μέχρι τὸν Σταυρό μαζί με τὴ Μητέρα τοῦ Χριστοῦ. Ἡ μάνα ἀγαπάει τόσο τὸ παιδί της, ὥστε εἶναι ἔτοιμη νὰ τὸ ἀκοιλουθῇ καὶ μέχρι τὸν θάνατο. Καὶ ὁ Ἰωάννης ἔφτασε σὲ αὐτὰ τὰ μέτρα τῆς ἀγάπης. Ἀγαποῦσε μέχρι θανάτου τὸν Χριστό, γι' αὐτό καὶ ὁ Χριστός τὸν ἀγαποῦσε περισσότερο. Καὶ ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὸν Σταυρό δέν σταματᾷ νὰ ἀγαπάει ἀκόμη καὶ τοὺς σταυρωτῆς Του, νὰ ἀγαπάει με τὴν ἀγάπην ποὺ ὁ ἴδιος φύτεψε σ' ὅλο τὸ ἀνθρώπινο γένος καὶ στὴν ἐνστικτώδη της μορφή τὴ φύτεψε ἀκόμη καὶ στὰ ζῶα. Μὲ τὴν ἀγάπην αὐτὴ μιλάει στὸν Ἰωάννη καὶ τὴ μητέρα Του. Γι' αὐτό καὶ

τὴν παραδίδει στὸν Ἰωάννη ὡς παιδί της: «Αὐτός εἶναι ὁ γιός σου». Καὶ στὸν Ἰωάννη ὡς μητέρα του: «Ἰωάννη, νά, αὐτὴ εἶναι ἡ μητέρα σου». Ἐτσι σφράγισε τὴν ἀγάπην τῆς μάνας.

Ὁ Ὅσιος Ἰσαάκ ὁ Σύρος μᾶς λέει ὅτι ἡ ἀγάπην ποὺ δημιουργεῖται ἀπὸ κάποια πράγματα μοιάζει με μικρὴ λαμπάδα, ποὺ τροφοδοτεῖται ἀπὸ τὸ λάδι, κι ἔτσι γίνεται τὸ φῶς της. Ἡ μοιάζει καὶ σάν χείμαρρος, ποὺ τρέχει ἀπὸ τὴ βροχὴ καὶ ἡ ροὴ τοῦ παύει, ὅταν ἡ ὕλη (τὸ βρόχινο νερό) ποὺ τὸν κάνει νὰ τρέχει, σταματῇ. Ἡ ἀγάπην, ἀντίθετα, ποὺ ἔχει αἴτιον τὸν Θεό, μοιάζει με πηγὴ ποὺ ἀναβλύζει καὶ οὐδέποτε σταματᾷ ἡ ροὴ

της. Γιατί ὁ Θεός μόνον εἶναι ἡ πηγὴ τῆς ἀγάπης καὶ γι' αὐτὸ δὲν λείπει ποτὲ αὐτὴ ἡ ὕλη (τῆς ἀγάπης). (Φιλοκαλῖας Ἀπάνθισμα, Ν. Πουρναρᾶ, Τόμ. Α', ἀριθ. 81, σελ. 53, Ὁσ. Ἰσαάκ, Ἀσκητικά, σ. 143).

Ὁ Ὅσιος Μάρκος ὁ ἀσκητὴς μᾶς θυμίζει ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶπε: «Ὅποιος μὲ ἀγαπάει θὰ τηρήσει τίς ἐντολές μου καὶ θὰ ἀγαπηθεῖ ἀπὸ τὸν Πατέρα μου, κι ἐγὼ θὰ τὸν ἀγαπήσω καὶ θὰ ἐμφανίσω σ' αὐτόν τὸν ἑαυτό μου» (Ἰωά. ιδ', 21). Διαπιστώνεται ὅτι τὴν ἐμφάνισή Του τὴν ἔκρυψε μέσα στὶς ἐντολές.

Ὁ Ἅγιος Διάδοχος Φωτικῆς μᾶς βεβαιώνει ὅτι: «ὅταν ἀρχίσει κανεὶς νὰ αἰσθάνεται πλοῦσια τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, τότε ἀρχίζει μὲ συναίσθηση πνεύματος νὰ ἀγαπᾷ καὶ τὸν πλησίον. Γιατί αὐτὴ εἶναι ἡ ἀγάπη γιὰ τὴν ὁποία μιῶν ὅλῃς οἱ Ἅγιες Γραφές. Γιατί ἡ κατὰ σάρκα φιλία διαλύεται μὲ πολλὴ εὐχέρεια, ὅταν βρεθεῖ κάποια μικρὴ ἀφορμὴ. Διότι δὲν ἔχει δεθεῖ μὲ τὴν αἴσθηση τοῦ Πνεύματος. Σ' αὐτόν, λοιπόν, πού στὴν ψυχὴ ἐνεργοποιεῖται ἀπὸ τὸν Θεό, κι ἂν συμβεῖ νὰ γίνῃ ὁποῖος παροξυσμός, δὲν λύνεται ἀπ' αὐτόν ὁ δεσμός τῆς ἀγάπης. Διότι μὲ τὴ θερμὴ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ ἀναζωπυρώνει τὸν ἑαυτό της καὶ ἀμέσως ξανακαλεῖται ταχύτερα στὸ ἀγαθό, καὶ μὲ πολλὴ χαρὰ δέχεται τὴν ἀγάπην τοῦ πλησίον, ἔστω κι ἂν ὑβρίσθηκε σκληρὰ ἢ ζημιώθηκε. Διότι μὲ τὴ γλυκύτητα τοῦ Θεοῦ διαλύει ὅπως δὴποτε τὴν πικρότητα τῆς φιλονικίας» (Ὁ. π., σ. 239, ιε', Ἀπάνθ. ἀριθ. 5, σ. 22).

Ὅποιος ψάχνει νὰ βρεῖ ἀγάπην χωρὶς τὸν Θεό μοιάζει σὰν κάποιον πού βρίσκεται κάτω ἀπὸ πανύψηλη τεῖχην, πού μέσα τους εἶναι μιά πόλη· καὶ προσπαθεῖ νὰ δεῖ μὲ τὸν νοῦ τὴν πόλη. Ἕνας μεγάλος καὶ κατάλληλος τοποθετημένος καθρέφτης πάνω ἀπὸ τὰ τεῖχην, θὰ τοῦδειχνε τὴν πόλην. Ὁ καθρέφτης αὐτός, ὅπου θὰ δοῦμε τὰ θεῖα πράγματα, τὴν πόλην τοῦ Θεοῦ, εἶναι οἱ Γραφές.

Πόσο εὐκόλῃ μιῶμε γιὰ ἀγάπην! Ἰδιαίτερα οἱ νεώτεροι, ὅταν πρόκειται νὰ συνάψουν σχέσεις μὲ τὸ ἄλλο φύλο! Σκεφτόμαστε, ὅμως, πόσο ἀδύναμη καὶ εὐμετάβολη εἶναι ἡ ἀνθρώπινη ἀγάπη; Ἡ ἀληθινὴ ἀγάπη, ὅπως λῆει ὁ Εὐαγγελιστὴς πού κατανόησε καὶ ἔζησε τὴ θεϊκὴ ἀγάπη, γεννήθηκε ἀπὸ τὸν Θεό. Ἐκεῖνος πού ἀγαπάει ἔχει τὴ ζωὴ τοῦ Θεοῦ, ἐκεῖνος πού μισεῖ τὸν ἀδελφὸ του μέσα του κουβαλᾷ τὸν θάνατο.

Καὶ ὅταν ἡ ἀνθρώπινη ἀγάπη πλησιάζει τὰ θεϊκὰ μέτρα, τότε θὰ μᾶς πεῖ ὁ ἄλλος Ἀπόστολος πού ὕμνησε τὴν ἀγάπην, ὅτι «ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπύπτει», οὐδέποτε ξεπέφτει, οὐδέποτε χάνεται· ὅσα ἐμπόδια καὶ δυσκολίες καὶ νῆρθουν. Κι ἂν λείψει ἡ ἀγάπη, μύρια χαρίσματα κι ἂν ἔχει ὁ ἄνθρωπος, κι ἂν ἀκόμην ἔχει πίστη πού νὰ μετακινεῖ καὶ ὄρη, γίνεται ἕνα τίποτε, ἕνα μηδενικό: «Ἀγάπην δέ μὴ ἔχω οὐδὲν εἰμί».

Τί θὰ δαλέξουμε; Τὴν ἀγάπην καὶ τὸν Θεό, τὴ ζωὴ, ἢ τὴν ἀπουσία τῆς ἀγάπης, τὴν ἑλλειψη τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν θάνατο;

Ἡ ἐκλογὴ καὶ ἡ ἀπόφαση εἶναι δική μας.

Νικόλαος Σωτ. Πουρναρᾶς,
Δ.Θ.

Τό ξωκκλήσι τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ

Τοὺς τελευταίους μῆνες, ἡ μάστιγα τῶν πυρκαγιῶν ἐπέστρεψε δριμύτερη, δείχνοντας γιὰ ἀκόμα μιά φορά τὸ πῶς καταστροφικὸ τῆς πρόσωπο. Οἱ ἰσχυροὶ ἄνεμοι, σέ συνδυασμὸ μὲ τὶς παρατεταμένα ὑψηλές θερμοκρασίες, δυσχέραναν ὑπερβολικὰ τὸ ἔργο τῆς κατάσβεσης. Τὰ πύρινα μέτωπα σάρωσαν τὴ Δυτικὴ Ἀττικὴ, τὴ Βοιωτία, τὴν Κεφαλονιά, τὴν Κρήτη, τὴν Πιερία, τὴν Αἰγιάλεια, τὴν Πάρο, τὸ Γύθειο, τὴν Ἀχαΐα, τὴν Κορινθία καὶ τὴν Πυλὴ Μεσσηνίας, μετατρέποντας σέ στάχτη ἑκατοντάδες χιλιάδες στρέμματα

Οἱ εἰκόνες τοῦ ἄθικτου ξωκκλησιοῦ, ἐκτός ἀπὸ ἔντονη συγκίνηση, ἔχουν προκαλέσει καὶ χιλιάδες σχόλια στὸ διαδίκτυο, μὲ ἀρκετοὺς νὰ τὶς χαρακτηρίζουν ὡς «θαῦμα».

δασικῶν καὶ ἀγροτικῶν ἐκτάσεων. Τό μένος τῆς φωτιᾶς στέρνησε τὴ ζωὴ σέ πέντε συνανθρώπους μας καὶ ἀνέτρεψε βίαια τὴν καθημερινότητα δεκάδων ἄλλων. Ἀφανίστηκαν ὁλόκληρα οἰκοσυστήματα, κήκαν ζῶα, καταστράφηκαν περιουσίες καὶ σπιτία, ἐνῶ πίσω ἀπέμειναν μόνο τὰ ἀπανθρακωμένα κουφάρια ὀχημάτων.

Στὸν ἀπόηχο τῆς καταστροφῆς, ὁ

ἀριθμὸς τῶν ἀνθρώπων ἱστοριῶν ποὺ ἔρχονται στὸ φῶς μέσα ἀπὸ τὰ ΜΜΕ καὶ τὰ μέσα κοινωνικῆς δικτύωσης εἶναι δυσεκτίμητος. Κάθε μαρτυρία κρύβει δυσβάστακτο πόνο καὶ ἀνείπωτη θλίψη.

Ἀνάμεσα σέ αὐτές τίς ζοφερές εἰκό-

Ταυτόχρονα, ἄλλοι χρήστες τοῦ διαδικτύου ἐπείσημαναν ὅτι ἡ διάσωσή του ὀφείλεται σέ συγκεκριμένους παράγοντες ποὺ συνέβαλαν σ' αὐτό.

νες, ὥστόσο, ξεχώρισε μιά ἀνάρτηση, ποὺ γέμισε μὲ συγκίνηση τὸν κόσμο, ὑπενθυμίζοντας πῶς ἡ ἐλπίδα καὶ τὸ θαῦμα μποροῦν νὰ υπάρξουν ἀκόμα καὶ μέσα στὴν ἀπόλυτη καταστροφή. Πρόκειται γιὰ τὸ μικρὸ, ἀπέριττο ξωκκλήσι τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ στὸ Βαθυχώρι τῆς Δυτικῆς Ἀττικῆς, ἓναν τόπο ἄρρηκτα συνδεδεμένο μὲ τὴν ἀγροτικὴ ζωὴ τῆς περιοχῆς, τὸ ὁποῖο παρέμεινε ἐντελῶς ἀνέπαφο ἀπὸ τίς πύρινες γλῶσσες.

Σέ βίντεο ποὺ δημοσιεύτηκε, ἓνας ὁδηγὸς μοτοσικλέτας διασχίζει μὲ ἀγωνία τὸ καμένο δάσος. Φτάνοντας στὸ σημεῖο, ἀντικρίζει ἐκπληκτος τὸ ἱερό ξωκκλήσι νὰ στέκει ὄρθιο. Οἱ τοῖχοι του δὲν εἶχαν κἄν μαυρίσει ἀπὸ τοὺς καπνοὺς, τὴν ἴδια στιγμή ποὺ τὸ γύρω φυσικὸ τοπίο εἶχε μετατραπεῖ σέ κρανίου τόπο. "Ἐνα τυλιγμένο χαλὶ στὸ πέτρινο κάθισμα ποὺ ἐφάπτεται τοῦ ἐξωτερικοῦ τοῖχου τοῦ ναοῦ καὶ ἓνα πηλαστικὸ τραπέζι μαρτυροῦν καὶ αὐτὰ τὸ θαῦμα, ἀφοῦ ἦταν ἀπολύτως ἄθικτα καὶ οὐτε κἄν καπνισμένα. Ἀκόμα καὶ τὰ δέντρα

πού ἐφάπτονταν στό ἐκκλησάκι παρέ-
μειναν καταπράσινα, σέ πλήρη ἀντίθεση
μέ τή γύρω νεκρή φύση... Μπαίνοντας
στό ἐσωτερικό, ἡ κάμερα κατέγραψε
τίς ἱερές εἰκόνες καί τά ἐκκλησιαστικά
ἀντικείμενα ἀπολύτως ἄθικτα καί αὐτά...
Ἐξίσου ἐντυπωσιακό στοιχεῖο ἦταν καί τά
δοχεῖα μέ τό λᾶδι γιά τά καντήλια, πού
βρέθηκαν στή θέση τους. Μιά εὐφλεκτη
ὑψηλή, πού θά μπορούσε νά εἶχε προκαλέ-
σει ἔκρηξη, ἂν ἡ θερμότητα ἥ οἱ σπίθες
εἶχαν εἰσχωρήσει στόν ἐσωτερικό χώρο.

Οἱ εἰκόνες τοῦ ἄθικτου ξωκκλη-
σιοῦ, ἐκτός ἀπό ἔντονη συγκίνηση,
ἔχουν προκαλέσει καί χιλιάδες σχόλια
στό διαδίκτυο, μέ ἄρκετούς νά τίς χα-
κτηρίζουν ὡς «θαῦμα», καθώς δέν εἶναι
πρώτη φορά πού ἱερός αὐτός ναός δέν

**Ἀδιαμφισβήτητα, μπορεῖ νά συ-
νέβαλαν οἱ προαναφερθέντες πα-
ράγοντες στή διάσωση τοῦ ξωκ-
κλησιοῦ, ἀλλά αὐστηρά ἀπό μόνον
αὐτοί δέν διασώσουν ἕναν χώρο,
καί δὲ ἕναν ἱερό χώρο.**

ὑπέστη ζημιές, ἐνῶ ἡ ὑπόλοιπη περιοχή
πέριξ αὐτοῦ εἶχε γίνει κρανίου τόπος.
Πολλοί πιστοί καί αὐτόπτες μάρτυρες
κάνουν λόγο γιά ἕνα ξεκάθαρο θαῦμα
τοῦ Ταξιάρχη Μιχαήλ, καθώς ἡ φωτιά
πέρασε κυριολεκτικά ἀπό πάνω του,
χωρίς νά τό ἀγγίξει στό παραμικρό.

Ταυτόχρονα, ἄλλοι χρῆστες τοῦ
διαδικτύου ἐπεσήμαναν ὅτι ἡ διάσω-
σή του ὀφείλεται σέ συγκεκριμένους
παράγοντες πού συνέβαλαν σ' αὐτό: ἡ
πέτρινη κατασκευή τοῦ ναοῦ, τό πα-
ροισιακό κεραμίδι, ἡ ἀπουσία πυκνῆς
βλάστησης ἢ πεύκων ἀκριβῶς δίπλα

**Μέσα στό γκρίζο τῆς στάχτης
καί στόν θρῆνο γιά τίς ἀπώλειες,
τό ἀνέγγιχτο ξωκκλήσι τοῦ Τα-
ξιάρχη στέκει σάν ἕνας φωτεινός
φάρος ἐλπίδας.**

ἀπό τοὺς τοίχους, ὁ καθαρισμένος προ-
αύλιος χώρος, χωρίς χαμηλή βλάστηση,
οἱ πυροσβέστες καί οἱ ἐθειλοντές πού
ὑπερέβαλαν τοὺς ἑαυτοὺς τους, καθώς
καί ὁ τρόπος μέ τόν ὁποῖο κινήθηκε τό
θερμικό φορτίο καί ὁ ἄνεμος...

Ἀδιαμφισβήτητα, μπορεῖ νά συνέ-
βαλαν οἱ προαναφερθέντες παράγοντες
στή διάσωση τοῦ ἱεροῦ ξωκκλησιοῦ,
ἀλλ' αὐστηρά ἀπό μόνον αὐτοί δέν δια-
σώζουν ἕναν χώρο, καί δὲ ἕναν ἱερό
χώρο. Ὅσοι διαθέτουν πνευματικό ὑπό-
βαθρο θεολογικῆς παιδείας καί πίστης
ἀναγνωρίζουν κάτι βαθύτερο καί οὐσι-
αστικότερο. Ἀποδίδουν τό γεγονός τῆς
διάσωσης τοῦ ξωκκλησιοῦ σέ κάποια
ἀνώτερη θεία ἐπέμβαση καί ὄχι ἀπλῶς
σέ φυσικούς παράγοντες καί τυχαῖες
συγκυρίες.

Μέσα στό γκρίζο τῆς στάχτης καί
στόν θρῆνο γιά τίς ἀπώλειες, τό ἀνέγγι-
χτο ξωκκλήσι τοῦ Ταξιάρχη στέκει σάν
ἕνας φωτεινός φάρος ἐλπίδας. Μᾶς
ὑπενθυμίζει ὅτι, ἀκόμη καί ὅταν ὅλα
γύρω μας καταρρέουν, ἡ πίστη, ἡ πνευ-
ματικότητα καί ἡ ἀνάγκη τοῦ ἀνθρώπου
γιά ἀναγέννηση, παραμένουν ζωντανές.
Εἶναι τό σύμβολο πού μᾶς καλεῖ νά στα-
θοῦμε ξανά ὀρθιοί καί νά ξαναπρασινί-
σουμε τή ζωή μας πάνω στά ἀποκαΐδια.

Δημήτριος Καθαμάτσ

Οί ἐχθροί τῆς ἀναπνευστικῆς υἱείας

Ἡ ἀναπνευστική υἱεία, ἄν καί ἐπὶ δεκαετίες θεωροῦνταν σταθερή καὶ σχεδόν αὐτονόητη, στή σύγχρονη ἐποχή ἀναδεικνύεται σέ ἕνα ἀπό τά πῖό εὐάλωτα πεδία τῆς ἀνθρώπινης υἱείας. Οἱ πνεύμονες βρίσκονται σή-μερα ἀντιμέτωποι μέ ἀθροιστικές καὶ σοβαρές ἀπειλές, οἱ ὁποῖες προκύπτουν ἀπό περιβαλλοντικούς, μικροβιακούς, συμπεριφορικούς καὶ κοινωνικούς πα-ράγοντες.

Πρῶτος καὶ ἴσως πῖό πολυσύνθετος παράγοντας εἶναι ἡ κλιματική ἀλλοαγή καὶ ἡ ἀτμοσφαιρική ρύπανση, πού ἔχουν μεταβάλλει δραματικά τῇ σύσταση τοῦ εἰσπνεόμενου ἀέρα. Ἡ σχέση με-ταξύ τῶν δύο εἶναι ἀμφίδρομη, καθώς ἡ ἀτμοσφαιρική ρύπανση ἐπιδεινώνει τὴν κλιματική ἀλλοαγή, ἐνῶ ἡ κλιματική ἀλλοαγή ἐνισχύει τοὺς κινδύνους πού δημιουργεῖ ἡ ρύπανση.

Ἡ ἀναπνευστική υἱεία, ἄν καί ἐπὶ δεκαετίες θεωροῦνταν σταθερή καὶ σχεδόν αὐτονόητη, στή σύγ-χρονη ἐποχή ἀναδεικνύεται σέ ἕνα ἀπό τά πῖό εὐάλωτα πεδία τῆς ἀνθρώπινης υἱείας.

Οἱ παρατεταμένες ὑψηλές θερμο-κρασίες, οἱ ἀπότομες μεταβολές τῆς ὑγρασίας, τά ἀκραῖα καιρικά φαινό-μενα, οἱ πυρκαγιές σέ συνδυασμό μέ τά αὐξημένα ἐπίπεδα αἰωρούμενων σωματιδίων καὶ τοξικῶν ρύπων, δη-μιουργοῦν ἕνα ἐπιβαρυντικό μῖγμα μέ ἰδιαίτερα ἐπικίνδυνες συνέπειες. Τό

ἀποτέλεσμα εἶναι μιά καθολική ἀπειλή γιά τὴν ἀναπνευστική υἱεία, ὅχι μόνο γιά τά εὐάλωτα ἄτομα, ἀλλὰ καὶ γιά τόν γενικό πληθυσμό.

Παράλληλα, παρ' ὅτι ἡ ἱατρική ἔχει σημειώσει ἀξιοσημείωτη πρόοδο στήν ἀνάπτυξη νέων θεραπευτικῶν ἐπιλογῶν, ἡ ἀντοχή στά ἀντιβιοτικά ἐξακολουθεῖ νά ἀποτελεῖ μιά ἀπό τίς μεγαλύτερες προκλήσεις.

Ἡ ἀλόγιστη κατανάλωση ἀντιβιο-τικῶν στήν κοινότητα, ἡ ἐλλοιπής συμ-μόρφωση στίς ἱατρικές ὁδηγίες καὶ ἡ μὴ ἀνακάλυψη νέων, ἀποτελεσματικῶν ἀντιβιοτικῶν ἐνάντια στά ἀνθεκτικά πα-θογόνα, διατηροῦν ὑψηλὰ τά ποσοστά νοσηρότητας καὶ θνησιμότητας ἀπό σο-βαρές λοιμῶξεις τοῦ ἀναπνευστικοῦ, κυρίως στίς εὐάλωτες ὁμάδες.

Μιά ἀκόμη ἀπειλή, λιγότερο ὁρατὴ ἀλλὰ ἐξαιρετικά σημαντική, εἶναι ἡ ἀνε-παρκὴς καὶ καθυστερημένη διάγνωση

των χρόνιων αναπνευστικῶν νοσημάτων. Χιλιάδες ἄνθρωποι παγκοσμίως, ὅπως καί στή χώρα μας, ζοῦν μέ βρογχικό ἄσθμα ἢ μέ Χρόνια Ἀποφρακτική Πνευμονοπάθεια (ΧΑΠ) χωρίς νά τό γνωρίζουν ἢ νά τό ἀναγνωρίζουν.

Τά συμπτώματα συχνά ὑποτιμῶνται ἢ ἀποδίδονται λανθασμένα σέ ἄλλες αἰτίες, ὅπως τό ἄγχος. Ἡ ἐλλείψη σωστής ἐνημέρωσης, ἡ ἀπουσία τακτικῶν σπιρομετρήσεων καί ἡ μή ἔγκαιρη παραπομπή στόν πνευμονολόγο ὁδηγοῦν σέ καθυστερημένες διαγνώσεις, ἐνῶ ἡ πρῶμη θεραπευτική παρέμβαση θά μπορούσε νά προλάβει μή ἀναστρέψιμες βλάβες.

Μέσα σέ αὐτό τό ἤδη ἐπιβαρυμένο πλῆθισο ἔρχεται νά προστεθεῖ ἡ ραγδαία αὔξηση τῆς χρήσης νέων καπνικῶν προϊόντων, κυρίως ἀπό ἐφήβους, οἱ ὁποῖοι τά ἀντιλαμβάνονται ὡς μιά δῆθεν λιγότερο ἐπιβλαβῆ μορφή καπνίσματος. Οἱ μακροπρόθεσμες ἐπιπτώσεις τῶν προϊόντων αὐτῶν δέν εἶναι ἀκόμη πλήρως γνωστές, τήν ἴδια στιγμή πού χρειάστηκαν δεκαετίες, γιά νά τεκμηριωθοῦν οἱ θανατηφόρες συνέπειες τοῦ παραδοσιακοῦ τσιγάρου.

Σύμφωνα μέ τόν Παγκόσμιο Ὄργανισμό Ὑγείας, 37 ἑκατομμύρια παιδιά χρησιμοποιοῦν καθημερινά καπνό, ἐνῶ ἡ χρήση ἠλεκτρονικῶν τσιγάρων στούς νέους ὑπερβαίνει κατά 20% τή χρήση στούς ἐνήλικες. Οἱ εἰδικοί προειδοποιοῦν ὅτι τό ἄτμισμα μπορεῖ νά ληιτουργήσει ὡς ἓνας σύγχρονος «Δούρειος Ἴππος» γιά τόν ἐθισμό τῶν ἐφήβων στή νικοτίνη, ὁδηγώντας σέ σημαντικές δυσκολίες ἀπεξάρτησης στήν ἐνήλικη ζωή.

Τέλος, μιά νέα καί ταχέως ἀναδυόμενη ἀπειλή εἶναι ὁ «*ιατρός τοῦ ἱντερνέτ*». Ἡ αὐτοδιάγνωση μέσῳ μή ἀξιόπιστων πηγῶν, ἡ σύγχυση πού προκαλεῖται ἀπό ἀντικρουόμενες ἢ ἀναληθεῖς πληροφορίες καί ἡ αὐξανόμενη δυσπιστία ἀπέναντι στήν ἐπιστημονική γνώση ὁδηγοῦν πολλοούς ἀνθρώπους σέ καθυστερημένη ἀναζήτηση ἱατρικῆς βοήθειας.

Οἱ πνεύμονες βρίσκονται σήμερα ἀντιμέτωποι μέ ἀθροιστικές καί σοβαρές ἀπειλές, οἱ ὁποῖες προκύπτουν ἀπό περιβαλλοντικούς, μικροβιακοῦς, συμπεριφορικοῦς καί κοινωνικοῦς παράγοντες.

Κατά συνέπεια, ὑπονομεύεται ἡ διαπροσωπική σχέση ἀσθενοῦς-ιατροῦ, θεμέλιο τῆς ὀρθῆς ἱατρικῆς πρακτικῆς, στερώντας ἀπό τόν ἀσθενῆ τήν ἐξατομικευμένη καί τεκμηριωμένη καθοδήγηση πού μόνο ἓνας ἔμπειρος ἐπαγγελματίας ὑγείας μπορεῖ νά προσφέρει.

Ἡ ἀναπνευστική ὑγεία εἶναι ἓνα ἀπό τά πιό εὐάλωτα πεδία τῆς ἀνθρώπινος ὑγείας.

Ἄς τήν προστατεύσουμε, λαμβάνοντας τά ἀπαραίτητα μέτρα αὐτοπροστασίας καί συμβάλλοντας στή μείωση τῶν παραγόντων πού τήν προσβάλλουν.

Δρ. Σταματούλα Τσικρικά,
Πρόεδρος Ἑνώσεως
Πνευμονολόγων Ἑλλάδας,
Πρόεδρος Ὁμάδας Διακοπῆς
Καπνίσματος Πανευρωπαϊκῆς
Πνευμονολογικῆς Ἑταιρείας

Γνωριμία με τὴν Κλίμακα

Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Σιναΐτης ἡ τῆς Κλίμακος γεννήθηκε γύρω στὸ 523 μ.Χ. στὴ Συρία καὶ χαρακτηρίζεται ὡς φιλόσοφος μοναχός. Ἡ ἀγάπη του γιὰ τὴν πνευματικὴ ζωὴ τὸν ὡδήγησε στὴν ἔρημο, ὅπου ἀσκήθηκε στὴ μελέτη καὶ τὴν προσευχή. Σὲ ἡλικία δεκαῆξι ἐτῶν πῆγε στὸ ὄρος Σινᾶ καὶ ἐπιδόθηκε σὲ πνευματικούς ἀγῶνες, δίπλα στὸν φημισμένο ἀναχωρητὴ Μαρτύριο καὶ μετὰ ἀπὸ τέσσερα χρόνια ἀσκήσης ἐκάρη μοναχός. Διετέλεσε καὶ Ἡγούμενος τῆς Μονῆς τοῦ Σινᾶ. Καρπὸς τῆς πνευματικῆς του ζωῆς ἀποτελοῦν τὰ συγγράμματά του *Κλίμαξ* καὶ *Λόγος πρὸς Ποιμένα*. Τὸ βιβλίον τῆς *Κλίμακος* ἀποτελεῖται ἀπὸ τριάντα λόγους περὶ ἀρετῶν. Κάθε ἀρετὴ λειτουργεῖ σάν σκαλοπάτι πού ὡδηγεῖ τὸν ἄνθρωπο σὲ μία ἐπόμενη ἀρετὴ. Στὴν ἀρχὴ ξεκινάει μὲ πρακτικὲς ἀρετές, οἱ ὁποῖες ἀνοίγουν τὸν δρόμο σὲ πνευματικὰ ὑψηλότερες, οἱ ὁποῖες ὡδηγοῦν τὸν ἄνθρωπο στὴν ἠθικὴ τελείωση. Αὐτὸ τὸ σύγγραμμα παραμένει καὶ στίς μέρες μας ἕνας φάρος γιὰ τοὺς Μοναχοὺς, ἀλλὰ καὶ γιὰ ὅλους τοὺς Χριστιανοὺς πού θέλουν νὰ φτάσουν στὸν Θεό.

Ἡ Ἐκκλησίᾳ μας τιμᾷ τὸν Ἅγιο τὴν Δ΄ Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, καθὼς, ἐπίσης, καὶ στίς 30 Μαρτίου.

Λόγος Εἰκοστός Πέμπτος - Περὶ ταπεινοφροσύνης

Ἡ ταπεινοφροσύνη εἶναι ἀνώνυμη χάρις τῆς ψυχῆς, ἡ ὁποία μπορεῖ νὰ ὀνομασθεῖ μόνον ἀπ' ὅσους τὴ δοκίμασαν ἐκ πείρας. Εἶναι ἀνέκφραστος πλοῦτος, ὀνομασία τοῦ Θεοῦ, δωρεὰ τοῦ Θεοῦ, ἐφ' ὅσον ἐκεῖνος ῥέει: «*Μάθετε οὐκ ἀπ' Ἀγγέλου, οὐκ ἀπ' ἀνθρώπου, οὐκ ἀπὸ δέλτου, ἀλλ' ἀπ' ἐμοῦ ὅτι πρῶτος εἰμί καὶ ταπεινός τῇ καρδίᾳ καὶ τῷ λογισμῷ καὶ τῷ φρονήματι, καὶ εὐρήσατε ἀνάπαυσιν πολλῶν καὶ κουφισμὸν λογισμῶν ταῖς ψυχαῖς*

ύμῶν» (πρβλ. *Ματθ.* 1α', 29).

Διαφορετικὴ εἶναι ἡ ὥση πού παρουσιάζει ἡ ὁσία αὐτὴ ἁμπελος, ὅταν ἀκόμα ἐπικρατεῖ ὁ χειμῶνας τῶν παθῶν καὶ διαφορετικὴ, ὅταν πλεον ἔλθει ἡ ἀνοιξὴ τῶν καρπῶν καὶ διαφορετικὴ, ὅταν φθάσει τὸ θέρος τῶν ἀρετῶν, παρ' ὅλο πού ὅλες αὐτές οἱ ὥσεις συμβάλλουν σὲ μιὰ καὶ τὴν αὐτὴ εὐφροσύνη καὶ καρποφορία. Γι' αὐτὸ ἐμφανίζει καὶ τὰ ἀντίστοιχα ση-

μάδια καί τίς ἀποδείξεις τῶν κατά καιροῦς καρπῶν της.

“Ὅταν ἀρχίζει νά ἀνθίζει μέσα μας ἡ σταφυλή τῆς ὀσίας αὐτῆς ἀμπέλου, αἰσθανόμαστε κόπωση καί μῖσος πρὸς κάθε ἀνθρώπινη δόξα καί ἔπαινο, ἐνῶ συγχρόνως ἐξορίζουμε ἀπὸ μέσα μας τὸν θυμὸ καί τὴν ὀργή. Ὅσο, δέ, προχωρεῖ κατὰ τὴν πνευματικὴ ἡλικία μέσα στὴν ψυχὴ ἡ βασιλίσσα τῶν ἀρετῶν, κάθε καλὸ ποῦ ἐκτελοῦμε τὸ θεωροῦμε μηδέν. Κυρίως συλλογιζόμαστε ὅτι κάθε ἡμέρα ποῦ περνᾷ αὐξάνει τὸ φορτίο τῶν ἁμαρτιῶν μας ἐξ αἰτίας κρυφῶν καί ἀσυναίσθητων ἁμαρτιῶν καί ἀμελειῶν, ποῦ σκορπίζουν τὸν πλοῦτο τῆς ψυχῆς.

Πρῶτη ιδιότητα τῆς ταπεινοφροσύνης εἶναι ἡ μετὰ πολλῆς χαρᾶς ὑποδοχὴ τῆς ἀτιμίας (τὸ νά μὴν ἐπιζητεῖ κανεῖς τιμές, τὸ νά δέχεται ὕβρεις καί περιφρονήσεις).

Δεύτερο γνῶρισμά της εἶναι ἡ ἐξαφάνιση κάθε ἐκδήλωσης θυμοῦ, καθὼς καί ἡ μετριοφροσύνη γι’ αὐτὴ τὴν ἐπιτυχία.

Ἡ τρίτη δέ καί ἀνώτερη βαθμίδα εἶναι ἡ ἀναμφίβολη ἀμφιβολία γιὰ τὴν ἰσχὺ τῶν καλῶν μας ἔργων, καθὼς καί ἡ συνεχὲς ἐφρευση γιὰ μάθησιν.

“Ὅποιος τὴ νυμφευθεῖ εἶναι ἥπιος, προσηνής, εὐκατάνυκτος, σπληχνικός, περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλον. Εἶναι, ἀκόμα, γαλήνιος, χαρῶπός, εὐκολοκυβέρνητος, ἄλπιος, ἄγρυπνος, ἄοκνος καί ἀπαθής.

Ἄλλο πρᾶγμα εἶναι τὸ νά ὑπερηφανεύεται κανεῖς καί ἄλλο τὸ νά μὴν ὑπερηφανεύεται καί ἄλλο τὸ νά ταπεινώνεται. Ὁ πρῶτος καθημερινὰ κρίνει τοὺς ἄλλους, ὁ δεῦτερος δὲν κρίνει τοὺς ἄλλους, πλὴν ὅμως, δὲν κατακρίνει καί τὸν ἑαυτοῦ. Ὁ, δέ, τρίτος, ἂν καί ἀπαληθαγμένος ἀπὸ

τὴν καταδίκη, καταδικάζει ὁ ἴδιος συνεχῶς τὸν ἑαυτοῦ.

“Ὅσοι ἐπιζητοῦν τὴν ταπεινοφροσύνη ἄς μὴν παύουν νά ἐξετάζουν καί νά ἀνακρίνουν τοὺς ἑαυτοὺς τους. Καί ὅταν αἰσθανόμαστε μὲ τὴν καρδιά μας ἀνώτερο σέ ὅλα τὸν πλῆσιον, τότε εἶναι κοντά μας τὸ ἔλλειος. Δηλαδή, τὸ ἐκ Θεοῦ δῶρο τῆς ταπεινοφροσύνης.

Εἶναι καί μερικοὶ ἄλλοι, οἱ ὁποῖοι ταπεινώνουν τὸν ἑαυτοῦς μὲ τίς δωρεές τοῦ Θεοῦ. Ὅσο περισσότερο αὐξάνουν οἱ δωρεές τοῦ Θεοῦ, τόσο περισσότερο ταπεινώνουν τὸν ἑαυτοῦς, μὲ τὴ σκέψη ὅτι εἶναι ἀνάξιοι γιὰ ἓναν τέτοιο πλοῦτο. Καί ζοῦν μὲ τὴ συναίσθησις ὅτι καθημερινὰ αὐξάνει τὸ χρέος τῶν ἁμαρτιῶν τους. Αὐτὸ εἶναι ἡ ταπείνωση, αὐτὸ ἡ μακαριότητα, αὐτὸ τὸ ἀνώτερο βραβεῖο.

Ἀγάπη καί ταπείνωση! Ἱερὸ ζευγος! Ἡ μία ὑψώνει καί ἡ ἄλλη συγκρατεῖ ὅσους ὑψώθηκαν καί δὲν τοὺς ἀφήνει ποτέ νά πέσουν.

Ἐκεῖνος ποῦ ζητᾷ ἀπὸ τὸν Θεὸ πράγματα μικρότερα ἀπ’ ὅ,τι θά τοῦ ἀξίζαν, αὐτὸς θά ἰάβει ὅπωςδήποτε ἀνώτερά του. Περί αὐτοῦ μαρτυρεῖ ὁ τελώνης, ὁ ὁποῖος ζητοῦσε μόνο τὴ συγχώρεση καί ἀποκόμισε ἐπὶ πλεόν καί τὴ δικαίωση. Ὁ ἰηστής, πάλι, ζήτησε μόνο νά τὸν θυμηθεῖ ὁ Κύριος στὴ Βασιλεία Του καί ὅμως κληρονόμησε πρῶτος ὁλόκληρο τὸν Παράδεισο.

Μητέρα τῆς πηγῆς εἶναι ἡ ἄβυσσος τῶν ὑδάτων. Πηγὴ, δέ, τῆς διάκρισις ἡ ταπείνωση.

Ἐπιμέλεια:
Σταυρούλα Μέντη

Ή Σ., ύστερα από 27 χρόνια γάμου, ζήτησε διαζύγιο από τόν σύζυγό της. «Κουράστηκα», «Η ζωή μαζί σου είναι φυλακή», «Σέ βαρέθηκα», ήταν μερικές από τίς τελευταίες φράσεις πού τού εἶπε, πρὶν φύγει ὀριστικά ἀπό τό σπίτι.

Στή σχέση τους δέν ὑπῆρξε ἀπιστία, οὔτε κάποιο συγκλονιστικό γεγονός. Ὑπῆρχε μόνο κάτι σιωπηλό: ἡ ἀπουσία οὐσιαστικῆς ἐπικοινωνίας. Οἱ συζητήσεις περιορίζονταν στήν καθημερινότητα καί στήν ἀνατροφή τῶν τριῶν παιδιῶν τους, τά ὁποῖα, γιά χρόνια, ἀποτέλεσαν τόν βασικό συνεκτικό κρίκο τῆς οἰκογένειας. Ὅταν αὐτά ἐνηλικιώθηκαν καί ἔφυγαν γιά σπουδές, οἱ δύο σύζυγοι βρέθηκαν μόνοι, ἀντιμέτωποι μέ μιά σχέση, πού εἶχε πάψει πρὸ πολλοῦ νά τοὺς ἐνώνει.

Μερικούς μῆνες ἀργότερα, ὁ σύζυγος ἀποδέχθηκε τό διαζύγιο. Ἀναηγοίστηκε τά ἴαθρα του καί προσπάθησε νά ξαναβρεῖ τόν ἑαυτό του, συνειδητοποιώντας ὅτι εἶχε ζήσει σχεδόν τρεῖς δεκαετίες σέ ἕναν γάμο ὅπου ἡ συναισθηματική ἀπόσταση εἶχε γίνει ἡ νέα κανονικότητα.

Δυστυχῶς, ἡ ἱστορία τῆς Σ. δέν ἀποτελεῖ ἐξάιρεση. Συχνά συναντῶ ζευγάρια πού, χωρίς ἀπιστία ἢ μεγάλη σύγκρουση, ἔπαψαν σιωπηλὰ νά εἶναι σύζυγοι καί ἔγιναν ἀπλῶς συγκατοικοί.

Ή συζυγική ἀποξένωση δέν ἐμφανίζεται ξαφνικά. Συνήθως, ξεκινᾷ ὑπουλὰ καί ἀθόρυβα. Μιά συζήτηση ἀναβάλλεται, μιά

παρεξήγηση δέν λύνεται, μιά συγγνώμη μένει ἀνείπωτη, ἕνας ἄνθρωπος νιώθει ὅτι δέν ἀκούγεται. Σιγά-σιγά, οἱ σύζυγοι παύουν νά μοιράζονται σκέψεις, φόβους, ἐλπίδες καί ὄνειρα. Ὁ αἶσθησις μοναξιάς τοῦ καθενός μεγαλώνει. Ὁ καθημερινότητα συνεχίζεται, ὅμως, ἡ σχέση παύει νά τρέφεται.

Ἡ ἐπικοινωνία περιορίζεται σέ πρακτικά ζητήματα: λογαριασμούς, δουλειές, ὑποχρεώσεις καί παιδιά. Χωρίς νά τό ἀντιληφθοῦν, γίνονται συνεργάτες στήν καθημερινότητα, ἀντὶ γιὰ συνοδοιπόροι τῆς ζωῆς. Ὅσο τά παιδιά εἶναι μικρά, ἡ ἀνατροφή τους συχνά καλύπτει αὐτό τό κενό. Ὅταν, ὅμως, μεγαλώσουν καί φύγουν ἀπό τό σπίτι, οἱ δύο σύζυγοι ἀνακαλύπτουν ὅτι ζοῦν δίπλα σέ ἕναν ἄνθρωπο, μέ τόν ὁποῖο τοὺς ἐνώνει μόνον ἡ συνήθεια.

Ἡ μεγαλύτερη ἀπειλή γιά ἕναν γάμο δέν εἶναι οἱ ἔντονοι καβγάδες, ἀλλὰ ἡ ἀδιαφορία. Ὅταν οἱ δύο ἄνθρωποι παύουν νά ἐνδιαφέρονται γιά τόν ἐσωτερικό κόσμο ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου, σταματοῦν νά ἀκοῦνε, νά καταλαβαίνουν, νά χαίρονται καί νά πονᾶνε μαζί. Οἱ περισσότεροι γάμοι δέν τελειώνουν, ὅταν ὑπάρχουν συγκρούσεις· τελειώνουν, ὅταν χάνεται ἡ ψυχική ἐπαφή.

Ἡ ἐπικοινωνία δέν χάνεται, ἐπειδὴ οἱ ἄνθρωποι παύουν ξαφνικά νά ἀγαπιοῦνται. Χάνεται, ὅταν ἡ κούραση, ἡ ἐργασία, οἱ οἰκονομικές δυσκολίες, ἡ ἀνατροφή τῶν παιδιῶν καί ἡ καθημερινή πίεσις ἀφήνουν ὅλο καί λιγότερο χώρο γιά

ουσιαστική συνάντηση. Οί σύζυγοι ζοῦν κάτω ἀπὸ τὴν ἴδια στέγη, ἀλλὰ παύουν νὰ μοιράζονται τὴν ἴδια ζωή.

Πολλοί περιμένουν νὰ βροῦν χρόνο γιὰ τὴ σχέση τους, ὅταν μεγαλώσουν τὰ παιδιά ἢ μειωθοῦν οἱ ὑποχρεώσεις. Τότε, ὅμως, ἀνακαλύπτουν ὅτι ἡ ἀπόσταση δὲν γεφυρώνεται εὐκόλῃ. Ἡ σχέση χρειάζεται φροντίδα, ὅσο ἀκόμη εἶναι ζωντανή· ὅχι ὅταν ἀρχίσει νὰ καταρρέει.

Ἡ Ἐκκλησία μᾶς ὑπενθυμίζει ὅτι ὁ γάμος δὲν εἶναι κοινὴ κατοικία, οὔτε συνεργασία γιὰ τὴν ἀνατροφή τῶν παιδιῶν.

Ἡ συζυγικὴ ἀποξένωση δὲν ἐμφανίζεται ξαφνικά. Συνήθως, ξεκινᾷ ὑπουλά καὶ ἀθόρυβα.

Εἶναι κοινωνία προσώπων· μιά διαρκὴς πορεία ἀγάπης, θυσίας, συγχώρησης καὶ ἀμοιβαίας προσφορᾶς. Ὁ γάμος δὲν ὀλοκληρώνεται τὴν ἡμέρα τοῦ Μυστηρίου· τότε ἀρχίζει. Κάθε ἡμέρα οἱ σύζυγοι καλοῦνται νὰ ἐπιλέγουν ξανά ὁ ἓνας τὸν ἄλλον, νὰ ἀφιερώνουν χρόνο στὴ σχέση τους, νὰ ἐπικοινωνοῦν, νὰ συγχωροῦν καὶ νὰ καλῇεργοῦν τὴν ἐνότητά τους.

Ὅπως ἡ ἀποξένωση δὲν δημιουργεῖται σὲ μιά ἡμέρα, ἔτσι καὶ ἡ ἐπανασύνδεση χρειάζεται χρόνο καὶ σταθερά βήματα. Ξεκινᾷ ἀπὸ μικρὲς πράξεις: μιά εἰλικρινὴ συζήτηση, μιά συγγνώμη, λίγο κοινὸ χρόνο, μιά προσπάθεια νὰ ξαναδοῦμε τὸν ἄνθρωπο δίπλα μας ὅχι ὡς δεδομένο, ἀλλὰ ὡς τὸ πολῦτιμο δῶρο ποῦ ὁ Θεὸς μᾶς ἐμπιστεύθηκε.

Γιὰ τὸν ἄνθρωπο ποῦ σήμερα μᾶς φαί-

νεται μακρινός, κάποτε ἴσως νὰ προσευχόμαστε μὲ θερμῇ. Ἴσως, νὰ εὐχαριστοῦσαμε τὸν Θεὸ ποῦ τὸν ἔφερε στὴ ζωὴ μας καὶ νὰ ὀνειρευόμασταν μιά κοινὴ πορεία μέχρι τὸ τέλος. Τί μεσολάβησε; Πότε σταματήσαμε νὰ συναντιόμαστε πραγματικά;

Πρὶν συμπεράνουμε ὅτι δὲν ὑπάρχει πιά δρόμος ἐπιστροφῆς, ἀξίζει νὰ σταθοῦμε μὲ εἰλικρίνεια ἀπέναντι στὸν ἑαυτὸ μας. Νὰ ἀναλογιστοῦμε ὅχι μόνο τί μᾶς πληγώσε, ἀλλὰ καὶ τί παραλείψαμε. Ἐμπιστευθήκαμε στὸν Θεὸ ὅσα μᾶς βάραιναν ἢ προσπαθήσαμε νὰ τὰ σηκώσουμε μόνοι μας; Προσευχηθήκαμε γιὰ τὸν ἄνθρωπό μας; Συγχωρήσαμε; Ζητήσαμε εἰλικρινὰ συγγνώμη; Τὸν ἀκούσαμε μὲ ἀνοικτὴ καρδιά ἢ ἀφήσαμε τὸν ἐγωισμό νὰ ὑψώσει τείχη ἀνάμεσά μας;

Οἱ περισσότεροι γάμοι δὲν τελειώνουν, ὅταν ὑπάρχουν συγκρούσεις· τελειώνουν, ὅταν χάνεται ἡ ψυχικὴ ἐπαφή.

Ὁ γάμος δὲν σώζεται μὲ μιά κίνηση οὔτε μὲ τὴν προσπάθεια τοῦ ἑνὸς συζύγου. Κάθε ἀληθινὴ ἀλλαγὴ, ὅμως, ξεκινᾷ ἀπὸ τὴν προσωπικὴ μας μετάνοια, τὴν ταπείνωση καὶ τὴ διάθεση νὰ δοῦμε πρῶτα τὰ δικά μας λάθη.

Ἄς ξαναγίνει, λοιπόν, ὁ γάμος μας ἀντικείμενο θερμῆς προσευχῆς. Πολλὲς φορές ἡ ἀναγέννηση μιᾶς σχέσης δὲν ἀρχίζει, ὅταν ἀλλοιάξει ὁ ἄλλος, ἀλλὰ ὅταν ἀφήνουμε τὸν Θεὸ νὰ ἀλλοιάξει πρῶτα τὴ δική μας καρδιά.

**Ἀγγελικὴ-Ἐλευθερία
Ἰ. Παπασαραντοπούλου,
Ψυχολόγος**

Καί ἐγένετο...ἐνέργεια

Πίσω ἀπό κάθε μας ἐνέργεια βρίσκεται ἡ...ἐνέργεια!

Δέν τό συνειδητοποιοῦμε, ἀλλὰ εἶναι ἀδύνατον νά πραγματοποιηθεῖ ὁποιαδήποτε δραστηριότητα χωρίς κατανάλωση ἐνέργειας καί αὐτό εἶναι παγκόσμιος κανόνας:

- Ἐνέργεια καταναλώνουν τά αὐτοκίνητα καί τά ἀεροπλάνα κατά τίς μετακινήσεις μας, ἐνέργεια καταναλώνουν καί οἱ πλανῆτες στίς κινήσεις τους.

- Ἐνέργεια (ἠλεκτρική) καταναλώνουμε γιά φωτισμό τῆ νύχτα, ἐνέργεια (πυρηνική) καταναλώνουν καί τά ἄστρα, γιά νά μᾶς στείλουν τό φῶς τους.

- Ὅλεις, ἀνεξαιρέτως, οἱ φυσικές διεργασίες καταναλώνουν ἐνέργεια. Ἡ ἐπιφάνεια τῆς Γῆς θερμαίνεται ἀπό τήν ἐνέργεια τῶν ἀκτίνων τοῦ ἥλιου. Ὅλοι οἱ ἄνεμοι, ἀπό τή λεπτὴ αὔρα μέχρι τίς θύελλες καί τοὺς τυφῶνες, ἔχουν τήν ἴδια αἰτία: τήν ἀνομοιόμορφη θέρμανση τῆς ἐπιφάνειας τῆς Γῆς: τά ἀνοδικὰ ρεύματα τῆς ἀτμόσφαιρας στά θερμά μέρη δημιουργοῦν κενὰ ἀέρα, τά ὁποῖα ἀναπληρώνονται ἀπό ἀέριες μάζες ψυχρῶν περιοχῶν. Ἡ θερμότητα τοῦ ἥλιου, ἐξ ἄλλου, εἶναι πού ἀνεβάζει τό νερό τῶν ὠκεανῶν στόν οὐρανό καί ἡ ἐνέργεια τῆς βαρύτητας τό κατεβάζει σάν βροχή· ἡ βαρύτητα, δέ, εἶναι πού κινεῖ τό νερό στίς πηγές καί τά ποτάμια.

- Ὁ μεταβολισμός στοὺς ζωντανούς ὁργανισμούς αὐτό εἶναι: μία ἀλληλουχία βιοχημικῶν ἀντιδράσεων πού μετέχουν στήν παραγωγή (ἀπό τήν καύση τροφῶν) καί ἀπελευθέρωση ἐνέργειας στά κύτταρα.

Ἡ ἐνέργεια κινεῖ τή ζωή, ἀλλὰ καί

ὄλο τό ἀχανές σύμπαν. Ἀφαίρεσε τήν ἐνέργεια καί τά πάντα (κυριολεκτικά!) θά νεκρωθοῦν! Ἀπό τά μικροσκοπικά ἠλεκτρόνια (τά ὁποῖα κινοῦνται δι-αρκῶς) μέχρι τοὺς γιγάντιους γαλαξίες, στό σύμπαν ἀνά πᾶσαν στιγμή διακιν-οῦνται ἀσύλληπτα ποσά ἐνέργειας.

Καί πῶς προέκυψε ὅλη αὐτή ἡ ἐνέργεια;

Ἡ ἐνέργεια εἶναι κάτι πολὺ περισ-σότερο ἀπὸ ἓνα ἀπλὸ φυσικὸ μέγεθος. Εἶναι συνυφασμένη μέ τήν ὕπαρξη τοῦ σύμπαντος, εἶναι στήν πραγματικότητα ἡ αἰτία τοῦ σύμπαντος. Ὅπως ἀναφέ-ραμε σέ προηγούμενο σημείωμα: «... κατὰ τά πρῶτα ἀπειροελάχιστα κλάσματα τοῦ δευτερολέπτου ὄλο τό σύμπαν ἦταν μία κουκίδα μέ τεράστια ποσότητα ἀυτῆς ἐνέργειας ὑπὸ μορφή ἠλεκτρομαγνητικῆς ἀκτινοβολίας, ἀσύλληπτη συγκέντρωση ὁρατοῦ καί ἀόρατου φωτός.

Ἀπὸ αὐτὴ τήν πρωταρχικὴ ἐνέργεια προήλθαν ὅλες οἱ μορφές ἐνέργειας πού

ὕπάρχουν στό σύμπαν, οἱ
δυνάμεις, τά στοιχειώδη
σωμάτια, τό ὕδρογόνο,...
καί ἡ ὕλη, ὅπως τήν ξέ-
ρουμε σήμερα.

Ἡ ὕλική δημιουρ-
γία ξεκινᾷ μέ κάτι σχε-
δόν ἄυλο, τήν ἐνέργεια,
συμπυκνωμένη μορφῇ
«φωτός» (ἡλεκτρομαγνη-
τικῆς ἀκτινοβολίας)...¹

Ἄν ὑπάρχει τό ἀχανές σύμπαν μέ
τούς ἀπέραντους γαλαξίες, τό ξεχωρι-
στό μικρό πλανητικό μας σύστημα, ὁ
ἥλιος, ἡ γῆ μας, οἱ ἄνεμοι, οἱ βροχές,
τό μεγαλεῖο τῆς ζωῆς, τό μεγαλειῶδες
δημιούργημα πού λέγεται ἄνθρωπος
–τό μόνο δημιούργημα πού μπορεῖ νά
ἐμβαθύνει στά μυστικά τῆς δημιουρ-
γίας– εἶναι διότι προυπηῆρξε αὐτή ἡ
«ἐκρηξη» ἐνέργειας.

Ἡ ἐνέργεια προυπηῆρξε τῆς ὕλης.
Ἡ μᾶζα εἶναι προϊόν τῆς ἐνέργειας. Θά
μπορούσαμε νά θεωρήσουμε τή μᾶζα
σάν συμπυκνωμένη ἐνέργεια. Χρειά-
ζονται τεράστια ποσά ἐνέργειας, γιά
νά σχηματισθεῖ ἕνα γραμμάριο μάζας.
Καί ἀντίστροφα, ἐάν ἐξαφανιστεῖ ἕνα
γραμμάριο μάζας (ὅπως συμβαίνει σέ
πυρηνικές ἀντιδράσεις) ἡ ἐνέργεια πού
θά ἐκλυθεῖ εἶναι περίπου ἴση μέ τήν
ἐνέργεια τῆς βόμβας πού ἐπληξε τή
Χιροσίμα.²

**Τί εἶναι, τελικά, ἡ ἐνέργεια, αὐτό
τό θεμελιώδες συστατικό τῆς δημι-
ουργίας;**

Δέν γνωρίζουμε. Δέν μπορούμε

νά ὀρίσουμε τήν ἐνέργεια μέ βασικό-
τερες ἔννοιες. Γνωρίζουμε, πάντως, ὅτι
ἡ ἐνέργεια εἶναι ἡ αἰτία ὅλων τῶν δρα-
στηριοτήτων στό σύμπαν. Ἐνα σύμπαν
ἀσύλληπτο σέ διαστάσεις, τοῦ ὁποῖου
ἡ συνολική ἐνέργεια εἶναι προκαθορι-
σμένη καί ἔχει προβλεφθεῖ μέ ἀπέραντη
σοφία, ὥστε νά ἐνεργοποιεῖ τίς δραστη-
ριότητες τῶν γιγάντιων γαλαξιών, ἀλλή-
λά νά προσαρμόζεται καί στίς ἀνάγκες τοῦ
μικροσκοπικότερου βακτηρίου!

Ἡ ἐνέργεια εἶναι ἡ δυνατότητα
πραγματοποίησης... ἐνεργειῶν. Δῶρο
τοῦ πάνσοφου Δημιουργοῦ, Αὐτοῦ
πού εἶναι ἡ αἰτία ὅλων τῶν ἀκτίστων
καί κτιστῶν ἐνεργειῶν.

Βασίλειος Πετρουλέας,
Φυσικός

1. «Εἴμαστε φτιαγμένοι ἀπό φῶς καί καλοῦμαστε
νά γίνουμε... "φῶς"», Περιοδικό *Σύνδεσμος*,
τεῦχος 610, Ἰουνίος-Ἰουλίος 2026.
2. Ἡ ἀντιστοιχία ἐνέργειας μάζας-ἐνέργειας ἐκφρά-
ζεται μαθηματικά μέ τή διάσημη ἐξίσωση τοῦ
Ἀϊνστάιν: $E = mc^2$, ὅπου E εἶναι ἡ ἐνέργεια, m
ἡ μᾶζα καί c ἡ ταχύτητα τοῦ φωτός. Ἡ φαινομε-
νικά ἀνεξάντλητη φωτεινὴ ἐνέργεια τοῦ Ἥλιου
προέρχεται ἀπό τή συνεκὴ μετατροπὴ μάζας σέ
ἡλεκτρομαγνητικὴ ἐνέργεια στὸν πυρῆνα του.

Ἐπιχείρηση «Χρυσόμαλλο Δέρας» Αύγουστος 1993

Τό καλοκαίρι τοῦ 1992 στήν Ἀμπαζία (αὐτόνομη δημοκρατία τῆς Γεωργίας, μέ πρωτεύουσα τό Σοχούμι) μέ ἀφορμή τήν εἴσοδο Γεωργιανῶν στρατευμάτων, ξέσπασαν πολεμικές συγκρούσεις. Οἱ Ἕλληνες τῆς περιοχῆς καί οἱ περιουσίες τους βρέθηκαν στό ἔλεος τῶν μαχῶν καί τῶν φανατικῶν παραστρατιωτικῶν ομάδων. Ἡ Ἑλληνική Πολιτεία ἄρχισε νά γίνεται ἀποδέκτης αἰτημάτων γιά βοήθεια.

Τόν Ἰούνιο τοῦ 1993, στελέχη τῆς Ἑλληνικῆς Κυβέρνησης πραγματοποίησαν περιοδεία σέ Νότια Ρωσία, Γεωργία, Ἀρμενία καί Ἀζερμπαϊτζάν. Ἡ ἀπόφαση γιά παροχή βοήθειας εἶχε πλεονέκτημα.

Τό τελευταῖο δεκαήμερο τοῦ Ἰουλίου 1993, κλιμάκιο ἀπό τήν Ἑλληνική Πρεσβεία τῆς Μόσχας καί τό ΓΕΕΘΑ βρέθηκε στό ἐμπόλεμο Σοχούμι γιά τή σχετική προετοιμασία. Τήν ἴδια περίοδο τό Ε/Γ-Ο/Γ πλοῖο «*Viscountess*» τῆς εταιρείας *Marlines*, πού ἐκτελοῦσε ταξίδια στή γραμμή Ἑλλάδα-Ἰταλία, ναυλώθηκε γιά μιά ἄκρως ἀπόρρητη ἐπιχείρηση.

Στό λιμάνι τοῦ Πειραιᾶ τό «*Viscountess*» φόρτωσε ἀνθρωπιστική βοήθεια. Στό πλοῖο, ἐκτός ἀπό τό κανονικό του πλήρωμα, ἐπιβιβάστηκαν στελέχη τοῦ ΓΕΕΘΑ, ἀξιωματικός τοῦ Π.Ν., ἀξιωματικός τοῦ Λ.Σ., πεζοναῦτες,

βατραχάνθρωποι καί νοσηλευτικό προσωπικό ἀπό τό Ναυτικό Νοσοκομεῖο Ἀθηνῶν.

Ἀνήμερα τῆς «*Παναγίας*», 15 Αὐγούστου 1993, τό «*Viscountess*» κατέπλευσε στό ἐμπόλεμο Σοχούμι. Ἐκφόρτωσε τήν ἀνθρωπιστική βοήθεια καί ἀμέσως μέ τάξη ἀλλήλα καί ταχύτητα ἐπιβιβάστηκαν ἀσφαλῶς σέ αὐτό 1.013 ὁμογενεῖς, ἀφοῦ προηγήθηκε προξενικός, τελωνειακός καί ἀστυνομικός ἔλεγχος. Τό βράδυ τῆς ἴδιας μέρας ἀπέπλευσε γιά τήν Ἀλεξανδρούπολη.

Τό πρωί τῆς 17ης Αὐγούστου τοῦ 1993, μέ τόν κατάπλου στό λιμάνι τῆς Ἀλεξανδρούπολης καί τήν ἀποβίβαση τῶν 1.013 ὁμογενῶν, γράφτηκε ὁ ἐπιτυχής ἐπίλογος τῆς ἐπιχείρησης «*Χρυσόμαλλο Δέρας*».

Στήν Ἀλεξανδρούπολη, μετά τήν ἀπόφαση γιά τήν ὑλοποίηση τῆς ἐπιχείρησης, λειτούργησαν ὑπηρεσίες τοῦ Ε-

ΥΑΠΟΕ (Έθνικό Ίδρυμα Υποδοχής Αποκατάστασης Αποδήμων Παλιννοστούντων Όμογενών Έλλήνων) και ύπηρξε έντονη κινητικότητα στις τοπικές αρχές. Στη Νομαρχία Έβρου γίνονταν αλληλεπάλληλές συσκέψεις.

Κατά τη διάρκεια του πλοῦ, από Πειραιά προς Σοχούμι και από τό Σοχούμι προς Άλεξανδρούπολη, υπήρχε τακτική επαφή μεταξύ κλιμακίων κέντρου, πλοίου και Άλεξανδρούπολης. Όλα εξελίχθηκαν όμαλά.

Στήν Παλαγία (Ντάμια-Δάμια), έναν οικισμό λίγα χιλιόμετρα Βόρεια της Άλεξανδρούπολης, πού πριν από χρόνια είχαν εγκατασταθεί οί Έλληνες του Πόντου, μετά τη Γενοκτονία, αυτή τη φορά εγκαταστάθηκαν οί παλιννοστούντες- νεοπρόσφυγες. Μάλιστα για την κάλυψη των πρώτων αναγκών τους στήθηκαν τά «*λυόμενα*», πού είχαν χρησιμοποιηθεί τό 1986 από τους σεισμόπληκτους της Καλαμάτας.

Έκεί στήν Παλαγία, ό οικισμός των λυόμενων, μέσα σέ λίγα χρόνια, μετατράπηκε στόν αξιοζήλευτο οικισμό «*Νέος Πόντος*». Οί σύγχρονες πλέον κατοικίες στεγάζουν τά όνειρα των νεοπροσφύγων, πού μέσα από τη φτώχεια και τίς δυσκολίες κράτησαν ζωντανή μέσα τους τήν έλπίδα για ένα καλύτερο μέλλον.

Μέσα από τίς όνομασίες στίς όδους και στίς πλατείες, όπως, Πόντου, Στράβωνος, Νικοπόλεως, Οινόης, Μητροπολίτου Χρυσάνθου, Άργοναυτών, Άμασείας, 19ης Μαΐου κλπ, ό Πόντος ζει !!!

Ή επικήρηση «*Χρυσόμαλλο Δέρας*» μεταδόθηκε από διεθνή ΜΜΕ, μπήκε στή διεθνή βιβλιογραφία και έξύψωσε τό κύρος της Ελλάδας στήν Όμογένεια και στούς Διεθνείς Όργανισμούς, αφού λίγο αργότερα, στίς 27 Σεπτεμβρίου 1993, τό Σοχούμι καταλήφθηκε, μέσα σέ λουτρό αίματος, από τους Άμπχάζιους.

Νικόλαος Παπανικολόπουλος,
Ύποναύαρχος Λ.Σ (έ.ά)
Λιμενάρχης Άλεξανδρούπολης

«Νικηταῖς: Τό Πέρασμα στήν Ἀθανασία»

Μιά ξεχωριστή βραδιά, πλημμυρισμένη ἀπό ἱστορία, ὑπερηφάνεια καί συγκίνηση, ἔζησε τό κοινό τῆς Καλαμάτας τή Δευτέρα, 24 Αὐγούστου 2026, στό Νέο Ἀνοιχτό Θέατρο τῆς πόλης, κάτω ἀπό τή σκιά τοῦ Κάστρου τῆς. Ἀφορμή στάθηκε ἡ ἐπίσημη πρεμιέρα τῆς κινηματογραφικῆς παραγωγῆς «Νικηταῖς: Τό Πέρασμα στήν Ἀθανασία», μιᾶς ταινίας πού ἀναδεικνύει τό πάθος γιά τήν ἐλευθερία, τήν αὐτοθυσία καί τό ἀνιδιοτελές ἦθος τοῦ σπουδαίου ὀπληρχοῦ μέ καταγωγή ἀπό τήν ἱστορική Νέδουσα Μεσσηνίας.

Ἡ ταινία, διάρκειας 110 λεπτῶν, ἀποτελεῖ μιά πολυπρόσωπη παραγωγή μέ τή συμμετοχή δεκάδων κατοίκων καί ἀπογόνων του. Μέσα ἀπό τό σενάριο καί τή σκηνοθεσία τοῦ π. Βασιλείου Βεργινάδη, ἐφημερίου τῆς Νέδουσας καί τῆς Ἀθαγονίας, καί τήν καθηλωτική ἀφήγηση τοῦ ἡθοποιοῦ Κωνσταντίνου Σαββιδάκη, ἀποτυπώνεται στή μεγάλη ὀθόνη ἡ ζωή, ἡ δράση καί ἡ ἱστορική πορεία του «Τουρκοφάγου». Μέ γυρίσματα σέ φυσικά τοπία ἐκεῖ ὅπου πραγματοποιήθηκαν τά ἱστορικά γεγονότα, μέ ἐπίκεντρο τή γενέτειρα τοῦ ἥρωα, τή Νέδουσα, τά γύρω χωριά τοῦ Ταυγέτου, μέ τή χρήση αὐθεντικῶν παραδοσιακῶν φορεσιῶν καί μέ ἱστορικά καταγεγραμμένους διαλόγους, ἡ ταινία ζωντανεῖει σταθμούς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασης τοῦ 1821, προβάλλοντας τήν προσωπικότητα καί τήν ἀγωνιστική διαδρομή τοῦ ἥρωα.

Τήν ἐκδήλωση προλόγησε ὁ καταξιωμένος σκηνοθέτης Σταμάτης Τσαρουχᾶς, ἐνῶ χαιρετισμό ἀπηύθυνε ὁ Δήμαρχος Καλαμάτας, Θανάσης Βασιλόπουλος. Μέ συγκινητικά λόγια καρδιάς ὁμίλησε γιά τήν ταινία καί ὁ πάντα δημιουργικός, ἀνήσυχος καί ἀκούραστος π. Βασίλειος Βεργινάδης, ὁ ὁποῖος καταχειροκροτήθηκε ἀπό τό κοινό.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

Μηνιαῖο περιοδικό Ἑλληνορθόδοξης Μαρτυρίας • ISSN: 1107-8979

Ἰδιοκτήτης: Χριστιανική Στέγη Καλαμάτας

Βασ. Γεωργίου Α' 5 • 241 33 • Καλαμάτα • Τηλ.: 27210 23176 • Τηλ. & Fax: 27210 26478

www.xristegi.gr • info@xristegi.gr • Χριστιανική Στέγη Καλαμάτας

ΚΩΔΙΚΟΣ: 220020